

Izhaja ob 4 jutraj.

Stane mesečno 20—Din
za inozemstvo 30—
neobvezno

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnici:

Maribor, Barvarska ul. 1
Celje, Aleksandrova c.Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842

Demisija Davidovićeve vlade

Včeraj zvečer je vlada na poziv krone dala ostavko — Besedilo demisijskega pisma

Ljubljana, 15. oktobra.

Vlada gosp. Davidovića je danes po-
dala svojo ostavko.S tem je tudi formalno zaključena
doba težke politične krize, ki je priče-
la s samim prvim dnem Davidoviće-
vega kabineta. Mi smo že opetovano
na tem mestu razpravljali o notranji
nemožnosti propadlega režima. Sesta-
ljeno iz heterogenih elementov, ki si
nasprotujejo po svojih programih, po-
litičnih, kulturnih in socialnih nazorih
in po svoji taktiki, je Davidovićevo
ministrstvo utemeljilo svojo eksten-
zo v glavnem geslu, da treba naš no-
trani spor, zlasti pa konflikt najjačje
hrvatske stranke z državo likvidirati
potom »bratskega sporazuma«.Le prekmalu se je izkazalo, da na
tem programu ni bilo nič »rigo besede«.
Izkazala se je v polni nagoti lažnost
osnovnega temelja Davidovićeve vlade.
V njej združene heterogene skupi-
ne so ostale vsaka pri svojem pogle-
du na naš notranji problem in vlada
od prvega dne svojega postanka ni
znala in ni mogla povedati, kako si
predstavlja sporazum, v katerega zna-
menju je vzela državno krmljo v svo-
je roke. Izognivši se stvari, se je
zatekla k metodi takozv. »ustvarjanja
atmosfera«. Njena modrost je obsto-
jala v navedbi, da je treba pripravljati
»razpoloženje« in da se bodo potom
skupnega delovanja v vodstvu države
in pri zakonodajnem delu izmirila na-
sprotstva ter se pokazale linije koneč-
nega sporazuma. To je metoda, ki ni
ne svršava, temveč odpira le vedno
nova vprašanja, predvsem pa nelojal-
nim komplicitentom daje vse možno-
sti, da jo po mili volji zlorabljajo.Kako se je to godilo, vidimo iz Ra-
dičevih govorov in Koroševih dejanj.
Prvemu je bil Davidovićeve režim le
zavarovalnica za nemoteno širjenje se-
paratistične, v svojem bistvu proti ob-
stoju edinstvene države naperjene
propagande, katere premočrnost je
navdila eni ali drugi oportunistični re-
tusi ostala neprekinjena, klerikalcem
pa je nudila Davidovićevo vlado dobro-
došlo priložnost za izvajanje najsamo-
nejše partizanske strahovlade in za
sistematično osvajanje kulturnih po-
zicij v strankarske svrhe. Nič ne more
nevzdržnosti metode, ki ji je gosp.
Davidović dal svoje ime, bolj karak-
terizirati kakor Radičeva zahteva, da
mora sedanja vlada za vsako ceno
ostati ter istočasno njegova izjava, da
z Davidovičem ni mogoče skleniti
sporazuma, ker ne predstavlja večine
srbskega naroda. In njegov poudarek
v Vrpolju: »Ne trebamo pisane spora-
zuma« je na las podoben starozna-
nemu odgovoru dunajskega flakerja,
ki na vprašanje, koliko bo stala vo-
žnja, replicira: »Wir wern kan Richter
net brauchen.« Razmere v državi so
se slabšale od dne do dne, separati-
zem je vedno predrežnejše dvigal svojo
glavo in pod sporazumsko krinko se
je neustrašeno razvijala prava razkro-
jevalna orgija.Krah te metode je moral priti. Do-
godi, ki so pognali vojnega ministra
Hadžića iz kabineta, so pospešili nemi-
novni konec režima, katerega nadalj-
ni obstoj bi bil ideološki sporazum v krat-
kem popolnoma diskvalificiral. Glob-
oko je obžalovati, da odgovorni vodi-
telji vlade niso sami izvajali konse-
kvence iz nemogočnega stanja, temveč
so poskušali vso odgovornost prevrniti
na ramena drugega ustavnega faktorja.
Režimsko čenopisje je zadnje dni
napenjalo vse sile, da izkonstruiira
konflikt med krono in parlamentom
ter skuša dokazati, da gre pri sedanjih
krizi za boj med ljudstvom in vladar-
jem! Te nelojalne taktike se s poseb-
no vneto poslušuje federalistični blok.
Toda zaman se trudi izbrisati s sveta
dejstvo, da ima krona po ustavi sveto
dolžnost čuvati nad interesi naroda in
države in da je v duhu naštržnega
parlamentarizma, ako naš vladar v
trenutku, ko se prepriča, da je politika
vlade zgrešena in škodljiva za
ljudstvo in državo, to vlado pozove
na odstop.Pri tem gre vladarju baš za glavno
smernico naše nacionalne politike. Po
včerajšnji avdienci je državni podtaj-
nik Cemović izjavil novinarjem: »Ako
vremno Jugoslavijo na pot srbsko-hr-
vatske slove, potem bo to po osemdeset
procentov zasluga Nj. Vel. kralja.«
Politika sporazuma, da rabimo to mo-
derni ime, se bo po vladarjevi želji
nadaljevala. Da se more sploh nade-
vati, zato je bilo potrebno, likvidi-
rati dosedanje nesrečno metodo ter
preizkušati konkretne osnove za likvi-
dacijsko naših notranjih sporov.Beograd, 15. oktobra. p. Danes opoldne je bil ministrski pred-
sednik Davidović pozvan h kralju, ki je izrazil željo, naj vlada odstopi,
da se omogoči koncentracija vseh strank v svrhu razčiščenja možno-
sti sporazuma.Po posvetoivanju s svojimi tovariši v vladi in s svojimi ožjimi
prijatelji v klubu je g. Ljuba Davidović odšel ob 19. zvečer v dvor
ter je predložil vladarju pismo ostavko celokupnega kabineta.Kralj je ostavko sprejel ter izjavil, da se bo posvetoval s pred-
sednikom Narodne skupščine o svojih nadaljnjih ukrepih.Po vrnitvi g. Davidovića iz dvora je vlada objavila besedilo
svojega demisijskega pisma, ki se glasi:

»Vaše Veličanstvo!

Ker mi je Vaše Veličanstvo izrazilo potrebo, da podam ostavko v
svrhu razčiščenja baze za nadaljevanje dosedanje politike mira, reda,
zakona, borbe proti korupciji in končnega sporazuma Srbov, Hrvatov
in Slovencev, si dovoljujem podati ostavko svojega kabineta.

Ljuba Davidović m. p.»

Dogodki pred demisijo

DOPOLDANSKE KONFERENCE. — KLERIKALCI IN MUSLIMANI
PROTI OSTAVALI. — AVDIJENCA LJ. JOVANOVIĆA. — POZIV
LJ. DAVIDOVIĆA V DVOR. — DEMISIJSKA AVDIJENCA. —
GLOBOKA POPARJENOST V REŽIMSKIH KROGIIH.Beograd, 15. oktobra. p. Danes jutraj
se je izvedelo, da je kralj včeraj popol-
odne sprejel drž. podtajnika Cemovića, ki
je prišel poročati o položaju v Južni Sr-
biji in da je pri tej priliki izrazil svoje
mišljenje, da se sedanja vlada ne bo mo-
gla držati.Ze na vse zgodaj je bilo v parlamentu
jako živo. Vsi klubi so imeli seje, razen
radičevskega, od katerega se nahaja v
Beogradu le nekaj politično brezupnih
poslancev. Edini predmet diskusij je bi-
la predstoječa ostavka vlade. Zelo živah-
na debata se je vršila v muslimanskem
in klerikalnem klubu, kjer so govorniki
zahtevali, da se Davidović ne sme
»udati«.Medtem so se zbrali v ministrskem
predsedništvu ministri Davidović, Spa-
ho, Korošec, Marinković in Cemović, ki
je referiral o svoji včerajšnji avdienci
ter sporočil svoje mišljenje, da je vsak
hip pričakovati kraljevega poziva na
ostavko. Ministra Korošec in Spaho sta
se odločno izrazila proti demisiji, g. Da-
vidović je temu nasproti poudarjal, da
ima krona po ustavi nesporno pravico
za tak korak, da pa bo vladarja prosil
za motivacijo poziva. V ostalem da mo-
ra vprašati svoj klub. Ob 11.30 je odšel
g. Davidović v svoj klub ter je svojim
ožjim somišljenikom obrazložil kritičnost
položaja. V klerikalnem klubu se je vr-
šila skupna seja klerikalnih in musliman-
skih poslancev, na kateri je bilo sprva
jako razdraženo razpoloženje, ki se je
pa pozneje spremenilo v globoko pobi-
tost.Ob 12.20 je bil Davidović nujno po-
zvan v dvor, kjer je ostal do 13. Nato

Misija Ljube Jovanovića

GRE ZA SESTAVO KONCENTRACIJSKEGA KABINETA S KON-
KRETNIM PROGRAMOM ZA SPORAZUM. — TUDI HRSS BO
POVABLJENA. — RADIČ BAJE ODKLANJA JOVANOVIĆEVO
MISIJO.Beograd, 15. oktobra. p. Po demisiji
g. Davidovića je kralj pozval predsedni-
ka Narodne skupščine Ljuba Jovanovića,
ki je ostal dalj časa v dvoru. Po avdienci
se je g. Jovanović odpeljal domov.
Zatrjuje se, da je g. Jovanović že da-
nes dobil mandat za sestavo koncentra-
cijske vlade.Kot designirani ministrski predsednik
se bo g. Jovanović obrnil za sodelovanje
v koncentracijskem kabinetu na vse par-
lamentarne skupine ne izvemši HRSS.
Njegov program bo, da se na podlagi kon-
kretno začrtanih smernic sestavi vlada,
ki bi mogla uspešno vršiti delo za kon-
kretno likvidacijo notranjih sporov. Osnova
takega programa bi bile koncesije v okvi-
ru državnega edinstva, predvsem razšir-
jenje zakona o samoupravi in izvedba
upravne dekoncentracije.likvidirati, zato je bilo potrebno, likvidi-
rati dosedanje nesrečno metodo ter
preizkušati konkretne osnove za likvi-
dacijsko naših notranjih sporov.Odstopivša vlada je dokazala svoje
nesposobnost za to veliko nalogo, ka-
teri se ne more odtegniti nobeden na-
cionalen človek. Ako v svoji motiva-
ciji ostavke Davidovićeve vlada pravi,
da gre za razčiščenje baze za nade-
ljevanje njene dosedanje politike, je to
nelojalno in neiskreno prikazovan-
je pravega položaja, demantirano s
samimi dogodki. Krona ni poverila g.
Davidoviću sestave »koncentracijske
vlade, temveč enemu izmed prvakovopozicije!
Prihodnji dnevi bodo posvečeni ve-
likemu delu setave kabineta na osno-
vi konkretnega programa za rešitev
našega notranjega problema. Mi iskro-
no želimo, da bi se to delo posrečilo.
V okviru nedotakljivih načel državne-
ga in narodnega edinstva je vsak
predlog, vsaka misel vredna razgovo-
ra, je mogoč vsak kompromis. Z naj-
večjo lojalnostjo hočemo nacionalne
stranke pomagati in največje samoza-
tajevanje jim je lahko, ako gre
za končni mir v državi. Naj bi se tudi
ostale stranke zavedale svoje odgo-
vornosti.

Zeppelin srečno prispel v Ameriko

PO OSEMDESETURNI VOŽNJI PREKO EVROPE IN ATLANT-
SKEGA OCEANA JE ZRAKOPLOV VČERAJ POPOLDNE OB
SILNIH OVACIJAH PREBIVALSTVA PRISTAL V LAKEHURSTU.New York, 15. oktobra. s. Z. R. III. je
preletel danes ob 10.45 srednjeevropskega
časa providencijo v smeri na Rode Island
in ob 11. New London.V Lakehurst je ob 5. srednjeevropske-
ga časa prispela sledeča brezžična brz-
javka: »Nameravam doseči Lakehurst v
sredo opoldne ameriškega časa. Na kro-
vu je vse zdravo.«Ob 1.29 srednjeevropskega časa je Z.
R. III. dosegel New York. 350 km dolgo
progo med Bostonom in New Yorkom je
napravil v treh urah, torej s hitrostjo 110
km na uro. Z. R. III. je krožil pol ure nad
mestom New York, kjer se je zbrala na
ulicah milijunska množica, ki je zrakop-
lov navdušeno pozdravljala. Neprerogo-
ma so brzojavljali čestitke, tako, da je
moral dr. Eckener prositi, naj ga več ne
kličejo, ker mora govoriti z mornariško
postajo. Zrakoplov je preletel mesto v
vseh dolžini, se spustil nad Broadwayem
in nekaterimi nebotičniki, obkrožil spome-
nik Svobode ter odletel ob 2.55 dalje proti
Lakehurstu.Ob 3.11 srednjeevropskega časa je pri-
stal zrakoplov v Lakehurstu. Ko so ga na
prostoru pritrjevali, je izročil poveljnik
Lakehursta komandantu ladje dr. Ecker-
nerju potrdilo o sprejemu zrakoplova. Z.
R. III. ostane še v posesti nemške vlade
toliko časa, dokler se ne zgrade nekateri
deli strojev, ki jih je zrakoplov pripeljal
s seboj. Potem bo Amerika oficijelno vzela
letalo v posest, kar bo potrdila Nemčiji
na diplomatskem potu.

Berlinski »Tageblatt« prinaša razgovor

Premirje med Anglijo in Turčijo

ANGLEŠKA VLADA JE PRISTALA NA TURŠKI PREDLOG, DA
SE MOSULSKI SPOR PREDLOŽI ZVEZI NARODOV.London, 15. oktobra. j. Angleška vlada
je predlagala tajništvu Zveze narodov,
naj določi termin za razgovor o nespo-
rumljenju med Anglijo in Turčijo ter za
določitev provizoričnih mej med obema
državama.London, 15. oktobra. s. Neko polurad-
no poročilo pravi, da je angleška vladasprejela po proučitvi turškega odgovora
na angleški memorandum predlog tur-
ške vlade, da se konflikt zaradi vprašanja
Iraka predloži Zvezi narodov. Do končne
rešitve spora se obvezeta obe vladi, da
bosta s svojimi četami ostala na dose-
danih položajih.Opozarjamo tudi na poročila na
5. strani današnje številke.

Naša kriza in Italija

Rim, 15. oktobra. j. Parlamentarna ne-
gotovost v Jugoslaviji ne bo — kakor
se tukaj domneva — odgovorila za 23. t. m.
določenega sestanka med dr. Marinkovi-
čem in Mussolinijem. Za ta sestanek ni
— kakor javlja neka tujakšnja agencija
— določenega točnega programa, temveč
naj bi služil samo splošnemu razgovoru
o vseh problemih, ki se nanašajo na ita-
lijansko-jugoslovenske odnose. Konč-
no mnenje v poročilu te agencije izve-
ni tako, da trenutno ni neugoden čas za
utrditev prijateljske politike med obema
državama, ker se tukaj domneva, da bo
pri spremembi sedanjega jugoslovenske-
ga kabineta zbranil dr. Marinković svo-
je mesto. Temu sestanku se pripisuje ra-
di nadaljevanja dobrih odnosov med
Italijo in Jugoslavijo velik pomen.

Rumunski prestolni govor

Bukarešta, 15. oktobra. j. Danes je bilo
otvorjeno novo zasedanje parlamenta s
članjem prestolnega govora. Uvodoma
omenja prestolni govor zunanjo politiko
kraljevine in ugotavlja, da so odnosi
do vseh držav popolnoma zadovoljivi in
da je rumunska vlada prežeta mirovno
misli.Glede odnosov do sosednih držav se
spušta prestolni govor v podrobnosti.
Končno našteva one osnutke zakonov, ki
jih bo rešil tekom tega zasedanja. Opo-
zicijonci se otvoritvene seje parlamenta
niso udeležili.

Boj za Šangaj

London, 15. oktobra. j. Boj za Šangaj
se je zopet pričel. Del Čekiangovih čet
se je pred arzenalom Šangaja zbral in z
delom Kiangfujevih beguncev precej oja-
čil. Kiangfu bo imel pred zasedbo Šan-
gaja še težke boje, ki bodo povzročili
zavlačenje, nikakor pa ne konca dr-
žavljanske vojne na Kitajskem.

POGREB ANATOLA FRANCEA.

Pariz, 15. oktobra. j. Tрупo Anatola
Francea bo prepeljano iz letnega biva-
lišča pri Tours v Pariz, kjer bo v delav-
ni sobi njegove vile »Taides« položeno na
mrtvaški oder. Pristop do odra bo prost.
V nedeljo se vrši začasen pogreb v rod-
binsko grobnico na neüllskem pokopa-
lišču.

NOTRANJE POSOJILLO V FRANCIJI.

Pariz, 15. oktobra. s. »Journal« do-
znava, da namerava vlada izdati tekmo-
nega meseca notranje šodstveno amori-
zacijsko posojilo. Višina posojila se ni do-
ločena, vendar pa bi ptegnila znašati 3
do 4 milijarde.

NOVI PODPREFEKT V POSTOJNI.

Postojna, 15. oktobra. e. Danes dopol-
dne je prispel semkaj novi podprefekt
Giuseppe Ansaldo, ki nadomesti odha-
jajočega podprefekta dr. Fridriha Stra-
nierijsa, ki je bil našemu ljudstvu zelo
malo naklonjen. Novi podprefekt prih-
ja iz Albenge v Liguriji.

TRGOVINA S SREBRNIM DENARJEM ZOPET DOVOLJENA.

Beograd, 15. oktobra. r. Finančni mi-
nister je uknil prepoved trgovine s sre-
brnim denarjem dinarske, kronske in per-
serske veljave v tuzemskem prometu.

Gen. Hadžić odgovarja Nastasu Petroviću

NADALJEVANJE POLEMIKE MED OBEMA MINISTROMA. — INTERPELACIJA RADI HADŽIĆEVE OSTAVKE.

Beograd, 15. oktobra.

Polemika med notranjim ministrom Petrovićem in generalom Hadžićem gre dalje. Na Petrovićevo izjavo ob javi general Hadžić v današnji «Politiki» svojo repliko, ki pobija Petrovićeve neistinitosti in dokazuje, da je položaj vojnega ministra v vladi, kjer mu notranji minister Nastasovega kalibra z lokavostjo in neiskrenostjo drži ves kabinet v afrodu, bil nemogoč in ostavka neizogibna. V svojem odgovoru general Hadžić po včerajšnjem Petrovićevem dovoljenju najprej objavlja tekst zadnjega pisma, ki se glasi:

Beograd, 4. oktobra 1924. Spoštovani gospod ministri! Tudi danes mi nekateri prijatelji, v ostalem odlični možje, sporočajo, da se izvestni višji oficirji sestajajo v neki vili v Topčiderskem brdu, kjer se dogovarjajo, kako bi izvršili nekak puč proti današnjemu režimu. To je tretje sporočilo, ki sem ga dobil, toda čeprav se ne verjamem, da more med današnjimi oficirji biti takih, ki bi se lotili takih sredstev, pa kakorkoli presoja politiko današnje vlade, Vam te vrste dostavljam, smatrajoč, da vi to morate vedeti. Obenem Vas najlepše prosim, da tudi Vi posvetite pažno kretanju oficirjev v Beogradu, seveda v mejah, v katerih Vi to lahko storite. Moji organi pa so o tem obveščeni in vršijo svojo dolžnost. Sprejmite, gospod ministri, izraz mojega spoštovanja. — Nastas Petrović.

V zvezi s tem pismom odgovarja general Hadžić na Petrovićeve očitke tako-le:

»Jaz sem g. Nastasa Petrovića dvakrat prepričeval o nasprotju in ga obvestil, da sem sporočila proučil s pomočjo podrejenih organov in ugotovil, da v vojski ni niti sledu kakšne prevratne namere. Nastas Petrović je obakrat sprejel moje izjave z nekako rezervno. Najboljši dokaz k temu pa je gorje pismo, kjer ob zaključku pravi: Moji organi so o tem obveščeni in vršijo svojo dolžnost. Iz tega mi je bilo jasno, da se moje izjave ne vvažujejo in da mi ne verjamejo.

G. Nastas Petrović trdi, da mu o dogodkih v Zagrebu ni nič znano. Toda jaz sem osebno na ministralni seji referiral o teh dogodkih, nakar je bilo zaključeno, da se mora poročilo o dogodkih preveriti. Poročilo o dogodku na Savaškem mostu v Zagrebu sem dobil 7. t. m. in sem ga predsedniku vlade sporočil takoj naslednj dan, t. j. neposredno pred svojo ostavko. Uprav ta dogodek je požuril moj definitivni sklep za ostavko. Poročilo o dogodkih v Travniku sem poslal notranjemu ministru, da ga preveri in da preiskava ugotovi pravi dejanski stan. Jaz pa do danes o tej stvari od notranjega ministra še nisem dobil odgovora niti kakšnega obvestila. Ko pa so se na sejah večkrat obravnavala moja poročila, se je vedno reklo, da ali niso točna, ali pa da jih je treba še preveriti. V teh slučajih sem navadno ostal osamljen s prepričanjem, da so moja poročila točna, drugi gospodje tovariši pa so bili na drugi strani in se strinjali z mišljenjem notranjega ministra. Povsem razumljivo je, da mi tak položaj ni mogel biti ugoden. Zato nisem mogel storiti drugo, kakor podati ostavko.

Za tem govori general Hadžić o poročevalski službi v vojski in poudarja, da je čisto na mestu. Potrebna je tudi za politične zadeve i v državi izven nje, da se zamorejo kontrolirati akcije političnih stremeljenj.

»Kar se tiče orožja, ki ga je Nastas Petrović omenil v svoji izjavi, trdim jaz, da nobena nacionalna organizacija ni dobila orožja in se glasom mojih izvestij nikoli nikomur ni razdeljevalo orožje ali municija. Malo izjemo od tega tvori le sokolsko društvo v Kninu, ki je dobilo 4 puške in 100 patron za vežbanje. Kar se tiče razdeljevanja orožja Orjuni in seljakom v Liki, kakor je Petrović navedel v svoji izjavi, sem odredil, da se mi pošlje podrobno poročilo, pa ako je resnica, da se je orožje razdeljevalo, tedaj se mora dognati, ali ga je razdeljevala vojska, in to kedaj, komu in zakaj. Kar pa se tiče dovoljenja za dodelitev orožja Hrvatskemu Sokolu, kar je tudi navedel g. Petrović, sem jaz okrenil vse, in obvestil g. Petrovića o pravem stanju stvari, a do danes nisem dobil nikakega odgovora.

Končno se general Hadžić še enkrat povrača k vestem o puču in poudarja, da na vsem ni bilo niti trohe resnice. Kar pa se tiče konference, ki jo je nameraval sklicati po predsedniku vlade in ki jo omenja Nastas Petrović, je general Hadžić namerno opustil, ker so nova poročila o dogodkih na zagrebškem mostu takoj in končno utrdila njegov sklep, da izstopi iz vlade.

Polemika bo bržčas tekla še nadalje, ako se bo Nastasu Petroviću kot ministru na razpoloženo še hotelo objaviti, dočim general Hadžić že ima svoje polno zadoščenje v današnji deniški kabineta. Kot nezapoznel in dovolj interesanten pendant k Hadžićevi motivaciji ostavke pa velja citirati tudi posebno interpelacijo,

ki jo je skupina poslancev nacionalnega bloka vložila na ministrskega predsednika Davidovića.

Uvodoma se narodni poslanci v in-

terpelaciji pritožujejo, da ministrski predsednik skupščine ni javil Hadžićeve ostavke, zatem pa iznaja, da se iz motivacij ostavke jasno spoznavajo nastopna Hadžićeva zatrdila:

1.) da se od strani največje sedanje vladne skupine, a posebno od strani njegovega šefa sistematično izvaja defetizem, ki posebno razorno deluje na vojsko; da se s tem ruši red in stanje v vojski in da se ona s tem oslablja in onesposablja za svojo vzvišeno nalogo, za obrambo največjih državnih interesov;

2.) da je sam Hadžić večkrat govoril o tem nesrečnem dejstvu in posledicah v armadi;

3.) da kraljevska vlada vseeno ni ukrenila ničesar, da bi tako defetistično početje preprečila ali onemogočila, ter je vojni minister osamljen in brez pomoči od strani v to poklicanih činiteljev, a vendar svesten svoje odgovornosti, ki mu pripada kot članu vlade, odbil nadaljnjo odgovornost ter podal ostavko.

Ako se k temu vvažujejo še sledeče točke: a.) da je beograjsko sodišče zahtevalo izročitev Stjepana Radića zaradi pokrivde v znani špijonski aferi Danice Androlićeve in ostalih, in b.) da je prejšnja kraljevska vlada dvignila obtožbo s priloženimi dokazi proti Radiću in še nekaterim uglednim prvkom HRSS zaradi veleizdaje, izvršene v glavnem za časa Radićeve odsotnosti — tedaj je več kot očitno, da se tudi vojni minister v svoji oceni Radićevega početja in početje njegove stranke, odkar je današnja vlada na krmilu, ni previril.

Celokupno javno mnenje, ki ni zaslepljeno s partizanstvom in strankarskimi interesi, temveč prepričano o dejstvih Radićevega početja, je z motivi Hadžićeve ostavke samo pojačano v svojem prepričanju.

Poklicani kot narodni poslanci s svojo dolžnostjo in prisrčno, da se brigamo za napredek države, krone in naroda, in trdno prepričani, da se z dopuščanjem in neoprečevanjem očitnega defetizma stavljajo v problem najbitnejši interesi istih ter jih v temelju ogrožajo, nam je čast na osnovi čl. 82 ustave in čl. 71 poslovnika predložiti vam to interpelacijo ter vas prositi, da nam izvolite dati pojasnila o nastopnem:

1.) Smatrate li Vi, da so javni govori Stjepana Radića v Zagrebu, Varaždinu, Vrhpolju in ostalih krajih, njegovo delo v žilju, kakor tudi delovanje cele njegove stranke, take narave, da jih je smatrati v prilog napredku dela reda in stanja v naši državi, je-li njih cilj dviganje duha in discipline v vojski ter osposabljanje za njeno vzvišeno nalogo — ali pa je obratno vse to, kakor je stvari ocenil Hadžić in celokupno nepristransko javno mnenje, namenjeno ubijanju discipline in reda v vojski, njeni demoralizaciji in onesposobljevanju, da bi vojska nehala biti organizirana državna sila, na katero se država lahko zanaša vsak hip glede svoje notranje in zunanje varnosti?

2.) Ako smatrate, da je mnenje Hadžića, vse nezainteresirane javnosti in podpisanih, ki se s temi stvarmi in z znanim mišljenjem strinjajo, netočno, na čem je tedaj osnovano Vaše mišljenje in s čem ga branite?

3.) Ako pa se strinjate s sodbo, da je naznačeno delovanje za vojsko škodljivo in defetistično — zakaj niste doslej ukrenili ničesar, da bi ga preprečili in onemogočili, ko je vendar zabranjeno z zakonom o zaščiti države, a to tembolj, ker ste bili od najbolj znanega predstavnika večkrat na to opozorjeni?

4.) Nameravate li še nadalje dopustiti tako početje? Ako to nameravate, zahtevamo, da se vlada izjasni, kam nas bo tako ravnanje dovedlo?

5.) Ker je vojni minister v ostavki po svoji izjavi ne more dalje prenašati odgovornosti za tako delo in njegova vestva v armadi. — Kdo sedaj prenaša vsjo odgovornost, ko je ministristvo vojske in mornarice nepopolnjeno?

Brez krinke

Ljubljana, 15. oktobra.

Našel se je v Sloveniji mož starega pangermanskega kova, ki je v strašni pobitosti po odplavi nemškutarskega renegatstva na Slovenskem sedel za mizo, se zaveroval v grobo romantiko nekdanje germanske oholosti v naših krajih in napisal za «Münchener Neueste Nachrichten» dolgo tirado o nemštvo v Jugoslaviji. V prvem delu govori o vojvodinskih Švabih in njihovem splošnem početju s klubom svojih poslancev vred, — v drugem pa o Nemcih v Sloveniji! Ta nas zanima, ker razodeva, kar se po letih, kratkih letih žita fabulozno:

»Ko je Maribor ob prevratu zavratno bil prikljen k slovenskemu nasledstvenemu teritoriju, je zavladal proti vsemu nemškemu divji teror, ki se je obenem začel šopiriti tudi po Koroškem. Toda Korošci so varovali nemško enoto nemške domovine z orožjem in svoj odpor kronali s plebiscitom, ki ostane zlo to zapisan v nemški zgodovini. Malo mariborsko okrožje pa ni našlo opore. A vendar, kaj vse pomeni mariborsko okrožje! Vso pokrajino med Muro in Pohorjem, Ormožem in Ljutomerom, Ptujem in Slovenjgradcem, skratka vsaj pol Stajerske, koder je nemštvo še dalje tako čvrsto zasidrano, da ga je prištevati h kompaktni nemški celoti. Zemljepisni, narodnostni, jeziško-technični in gospodarski razlozi središčjo brezpogojno, da

je Maribor, ne, Marburg s svojim okrožjem dragocena nemška last. In še dalje ležijo nemški jezikovni otoki, ki pa so docela odrezani od nemške kompaktnosti. Ampak nacionalne meje k sreči še niso trdno zasidrane, za to je treba pripravljati združitev. Mariborsko okrožje pomeni za nemško nacio iredento kakor svojčas za Italijane Trento e Trieste. Osvoboditev ostalih nemških otokov, ki bi seveda obenem pomenilo vključitev slovenskega elementa, pa mož prepušča misliji velikomemški misli.

Nismo posneli vsega; vseh zatucanih starogermanskih blaznosti brezposelnega nemškega provokatorja ne prenese naš papir in tudi ne naša dobra volja. Kar pa smo citirali, smatramo za novo podkrepitev zadoščenja nad odločnimi slovenskimi zmagami v nekdanjih gadjih gnezdih germanske navlake, a tudi še za najprimernejši memento vsem, ki še niso likvidirali starega računa in obračuna. Članek je nocoj v ponatisu sveže priobila «Cillier Zeitung»; na uvodnem mestu seveda. Državna oblast je ta tiho-tapski manevar presekala in list zaplenila z motivacijo: članek vsebuje hudo delstvo veleizdaje po § 87. in § 90. srb. kaz. zakona.

Angleške volitve in Francija

Pariz, 12. oktobra.

Francosko javno mnenje z največjo napotostjo zasleduje dogodke v Angliji. To je tem bolj razumljivo, ker nobena večja sprememba v angleški politični situaciji ne more ostati brez odmeva tostran kanala La Manche. Kakor je na nastop delavske vlade na Angleškem odgovoril francoski volilec z izvolitvijo levega bloka in s Herriotovim režimom, ravno tako se pričakuje da bo rezultat angleških volitev dne 29. oktobra odločilnega vpliva na nadaljni razvoj politične konstelacije v Franciji. Zato opažamo v francoskem časopisju dve povsem različni tendenci v presoji angleške krize. Organi desnice odkrito napadajo Macdonalda in smatrajo, da se bo Anglija enkrat za vselej znebila socialističnega režima. Upajo, da tudi Herriot ne bo dolga preživel svojega britanskega tovariša.

Tako piše med drugim «Intransigeant», da Francija ni imela v Macdonaldu nikakega prijatelja in da ta ni imel nobenega smisla za pravice in potrebe Francije.

«Echo de Paris» se odkrito veseli Macdonaldovega poraza in izraža bojazen nad posledicami, ki bi nastopile, če bi angleški volilec dopustili, da se delavska stranka obdrži na krmilu. List katoliške desnice pravi, da je edina rešitev za liberalce volilni blok s konservativci. Zmaga labouristov se mora na vsak način preprečiti. «Ce zmagal Labour Party, je to znak, da je stara Anglija s svojo močno hijerarhijo in s svojim instinktom tradicije na tem, da izgine za vedno. Izvršena bi bila ogromna revolucija.»

«Journal des Débats» izraža jako ostro sodbo o Macdonaldovi politiki. Kar se tiče volilne prognoze, ne verjame, da bi delavska stranka dobila absolutno večino. Pač pa upa dobiti ta stranka relativno največ mandatov. Če se ta up uresniči, bi položaj postal skrajno resen. Vsa politika delavske stranke teži za prevratom v britanskih institucijah in pripravlja take mednarodne pogodbe, ki so naperjene proti evropskemu redu.

Časopisje levega bloka je vsled Macdonaldovega padca vidno potro, vendar upa, da bo izšla delavska stranka ojačena iz volitev.

«Paris-Soir» je nenavadno optimističen v presoji volilnih izsledkov. On pričakuje, da pridobi delavska stranka najmanj 50 mandatov in da se znatno učvrsti položaj Macdonaldovega kabineta, čigar zasluga je, da se je svetovni mir utrdil in da so zapleteni problemi povojne dobe na poti rešitve.

«Information» obžaluje, da zapušča Macdonald nedovršeno veliko delo obnove. Kriva ni morda pretirana previdnost, ampak pomanjkanje poguma.

«Ere nouvelle» piše: Reakcionarnega časopisja se je lotilo silno navdušenje, ko je začela smrtni krik Macdonaldovega kabineta. Ono upa, da bo poraz demokratov na oni strani kanala signal za padec francoske demokracije. Toda reakcionarci so zgubili smisel za mero, kajti Macdonaldov kabinet je še živ in je vsaj malo previdnost še vedno na mestu.

«Oeuvre» tako-le presoja volilne izglede: Kdo bo dobil? Z gotovostjo se lahko reče, da bodo liberalci zgubili. Dvanajst od njih jih je že zadnjih glasovalo z vlado. Kakih 20 pa se jih je na tihem priključilo konservativcem. Liberalna stranka razpada. Konservativci ji ponujajo zvezo, ki bi brzkone ovirala uspeh labouristov, ki pa bi ne bila tudi za liberalce brez nevarnosti. Če jo sprejmejo, so liberalci nehali biti. Konservativci to priznavajo, ko cinično izjavljajo: Lloyd George bi postal levo krilo naše stranke. Asquitha pa bi postavili pod stekleni zvonec kot spomin na preteklo dobo.

Politične beležke

+ Za uradnike — prazne kase. Iz Beograda poročajo, da se je včeraj oglašila pri ministru financ Mehmed Spahi deputacija uradnikov, ki ga je opozorila, da je že zdavnaj potekel termin, za katerega je vlada obetala uradnikom izplačilo uradniških poboljškov. Spaho je deputaciji odgovoril, da so uradniške zahteve sicer opravljene, ali da on nima denarja, da bi izplačal poviške. S tem žalostnim izgovorom se je «vlada pravice in poštenja» poslovala od uradništva, katerega je tako dolgo varala z obljubami, da mu je končno pred svojim odstopom razodela brdko resnico, da so državne kase prazne in da za činovnike «nema para».

+ Interesanten razpis ofertalne licitacije ministrstva prometa. Pred kratkim se je, po odloku ministra saobračaja g. Sušnika pod brojem 118 43/24 razglasila tudi pri direkciji državnih železnic v Ljubljani ofertalna licitacija za fino jedernato železo. V tem razpisu stoji izrecna zahteva, da «mora biti železo provenienca tvornice Gebrüder Böhler & Comp. v Kapfenbergu». Interesenti so nas opozorili na ta originalen razpis ofertalne licitacije in menijo, da je bil nepotreben, ako je ministristvo že v naprej določilo, kdo sme biti liferant. Dobavo, da bi lahko izvršila omenjena tvornica direktno in bi zanj ne bilo treba iskati takih ovinkov. Zatrjuje se, da se na ta način razpisujejo le ofertalne licitacije, za katerimi lahko tiči korupcija. Kakor čujemo, bo dana blivšemu ministru Sušniku prilika, da pred parlamentom pojasni zakaj je njegov tozadevni ofertalni razpis dal tvornici Gebrüder Böhler & Comp. v Kapfenbergu tako izjemno in po mnenju strokovnjakov tako neopravičeno izjemno stalisce.

+ Kolosalno se je odrezal včerajšnji «Slovenec» s pobijanjem znanega članka v nedeljski «Politiki». Njegov najsilnejši argument proti preciznim navedbam «Politike» je vsekakor v sledečem: «Kdor ko-

ličkaj pozna Radićevo politiko in kdor te senzacije prebere, se mora prijeti za trebuh in se smeja dvajset let skupaj!» Toda «Slovenec» uvodničar se je žal temu svojem receptu takoj izneveril, ker je v nadaljnjih izjavah zmerjavski in rovtarski po starih manirah. Odškoduje nas le pristno skofovska iznajdba, da bodo klerikalci, če ne gre drugače, pričeli «osvajati srbsko ljudstvo od beograjske porodice!» Strahovita grožnja «Slovenčevega» Pappenheimerja bo v Beogradu povzročila paniko.

+ Iz «Slovenčevega» uvodnika: «Tudi tisti, ki Srbom ne pripisujejo posebnih političnih talentov, vendar ne smejo smatrati gosp. Nastasa Petrovića za takega (podčrtal «Slovenec») političnega kozla, za kakršnega bi ga nam radi predstavili politični in vojaški intriganti, ki valé svoja politična jajca v «Politiki»... Saj res!

Iz demokratske stranke

V četrtek dne 16. t. m. se vrši plenarna seja k. o. JDS ob 8. uri zvečer v hotelu Jekler na Bledu. Udeležiti se je g. dr. Rape iz Ljubljane.

V soboto dne 18. t. m. se vrši plenarna seja k. o. JDS ob 8. uri zvečer v Smarci pri Kamniku. Udeležiti se je g. dr. Rape. Istega dne se vrši tudi seja k. o. JDS v Krmelju pri St. Janžu ob pol 8. uri zvečer v gostilni Nišane. Udeležiti se je delegat iz centrale. V Novem mestu se vrši seja k. o. ob 8. uri zvečer. Udeležiti se je g. Fran Majcen.

V nedeljo dne 19. t. m. se vrši plenarna seja k. o. JDS ob pol 8. uri zjutraj v Vrhpolju pri Moravčah. Udeležiti se je g. dr. Rape. Ob 11. uri istega dne se vrši plenarna seja k. o. JDS v Dobu pri Domžalah, ob 3. uri popoldne pa v Mengšu. Obeh sej se udeležiti g. dr. Rape iz Ljubljane.

Istega dne se vrši plenarna seja k. o. JDS ob pol 10. uri zjutraj v restavraciji go. Forte v Trbovljah. Udeležiti se je g. Jug.

V Bohinjski Srednji vasi se vrši plenarna seja k. o. JDS ob 1. uri popoldne. Udeležiti se je okrožni tajnik za radovljiski okraj.

V Črnomlju se vrši plenarna seja k. o. JDS ob pol 14. uri v gostilni g. Spreicerja. Udeležiti se je g. Majcen.

V Borovnici se vrši plenarna seja k. o. JDS ob pol 8. uri zjutraj. Udeležiti se je delegat iz centrale.

Po svetu

— Atentat na Wilhelma? Amsterdamska policija je aretirala nekoga Nemca, ki je prišel preko meje preoblečen v žensko in s falzificiranim potnim listom na ime grofice Kanlowitz. Amsterdamska policija izjavlja, da pripada aretirane nekemu nemški zarotniški družbi, ki si je postavila nalogo, odstraniti bivšega cesarja Viljema.

— Pogajanja s češko opozicijo. Praški «Magyar Hirlap» zatrjuje, da so povodom nedeljskega obiska ministrskega predsednika Švehla pri prezidentu Masaryku razpravljali o načinu, kako bi se dalo pritegniti v vladno koalicijo slovaške klerikalce in madžarsko opozicijo. List trdi, da bo vlada že v bližnjih dneh stopila v tozadevna pogajanja z imenovanimi opozicijskimi strankama. Inicijativo za to akcijo sta dala Masaryk in Beneš.

— Povišanje poštne pristojbine v Avstriji. »N. W. Tagblatt« poroča, da je še tekom letošnjega leta pričakovati znatno zvišanje poštne, brzojavnih in telefonskih pristojbin v Avstriji. Povišanje je baje potrebno zato, ker je Zveza narodov obutno reducirala avstrijski državni proračun.

Iz kulturnega albuma SLS

Kako so klerikalci povodom odkritja Prešernovega spomenika blagoslovljali 100letnico največjega slovenskega pesnika. (Karikatura iz satirčnega lista «Osa».)

Borza	
15. oktobra:	
CURIE: Beograd 7.35, New-York 521.50	
London 23.44, Pariz 27.80, Milan 22.80,	
Praga 15.475, Budimpešta 0.0068, Bukarešta 2.80, Sofija 3.80, Dunaj 0.007355.	
TRST: Beograd 32.35 do 32.60, Dunaj 0.0320 do 0.0330, Praga 68 do 68.40, London 102.90 do 103.40, New-York 22.30 do 22.95, Curih 438 do 440, dinarji 32.20 do 32.60, 20 zlatih frankov 90 do 90.50.	
DUNAJ: Beograd 993 do 997, Berlin 16.760 do 16.860, Budimpešta 91.85 do 92.65, Bukarešta 385 do 387, London 318.500 do 319.500, Milan 3094 do 3106, New-York 70.935 do 71.185, Pariz 3711 do 3728, Praga 2113 do 2123, Varšava 13.600 do 13.700, Sofija 514 do 518, Curih 13.610 do 13.660, dinarji 987 do 993, dolarji 70.460 do 70.860, lire 3076 do 30865.	
PRAGA: Beograd 47.65, Dunaj 471, Rim 148.125, New-York 33.95, Curih 650.50.	
BERLIN: Beograd 5.895, Milan 18.33, Praga 12.48, New-York 4.19.	
LONDON: Beograd 318, Berlin 18.888, Pariz 86.65, Rim 103.05, Curih 23.49, New-York 449.06, Dunaj 330.000, Bukarešta 828, Praga 151.25.	
NEW-YORK: Beograd 143, Rim 436, Pariz 518.30, Curih 29.20, Dunaj 0.1412, Budimpešta 0.1325, London 449.	

Zbirajte in darujte, da zgradimo Sokolski dom na Taboru!

ELITNI KINO MATICA

Naši kraji in ljudje

Veličasten pogreb Joška Rajha

Ljutomer, 15. oktobra. Danes je večinsko glavi narod Murskega polja pokopal na ljutomerskem pokopališču svojega ljubljanskega sina, veleposelnika Joška Rajha. V trgu in krog in krog po vaseh je zastalo delo, srca vseh so zaplakala. Moški zbor je zapel v zadnji pozdrav pretrpetih žalostnikov.

Zastopan je bil ves narod vseh stanov in strank, mlado in staro. Iz daljnih krajev so dospeli zastopniki: JDS je zastopal predsednik dr. Lipold, kmetijski oddelek pri velikem županstvu mariborske oblasti inž. Zidanšek, vinko in sadlarsko šolo ter srednje kmetijsko šolo ravnatelj Zmavc, mariborsko sokolsko župo prof. dr. Kovarčič s sokolsko deputacijo, Orjuno g. Orožen iz Ptuj. Sokolov je bila četa 100 mož v kroju s štirimi prapori. Zastopana so bila sokolska društva Maribor, Ormož, Središče, Ptuj, Varaždin, Murska Sobota in seveda polnoštevilno domače društvo. Konjerejski odsek je zastopal g. Slajpoh, oficirje orožniški podpolkovnik Sagadin iz Murske Sobotice, odkoder je došlo tudi mnogo drugih predstavitev Prekmurja. Zastopane so bile seveda tudi vse domače politične, sodniške in šolske oblasti.

Ves trg Ljutomer je bil v žalnih zastavah, po oknih so brlele s florom zastrte luči. Ob grobu, kjer se je razvrstilo pet sokolskih praporov in eden požarniški, je najprej zatrobil zadnji del vojaškega mirzova član lovškega društva na Cvenu. Imenoma domačih Sokolov se je poslovil od ranjakega, brat dr. Stanko, za mariborsko sokolsko župo podstarosta br. dr. Stankovič iz Varaždina, za domače prebivalstvo ravnatelj meščanske šole g. Baukart, imenoma učiteljska, bivši nadzornik g. Cvetko ter g. Mermolja za SKS.

Po pogrebu se je vršilo v gostilni Strasser žalno zborovanje, kjer je pevečevale narodno in sokolsko delo ranjakega Rajha podstarosta dr. Stanko, imenoma župe je izrazil sožalje domačemu društvu dr. Stankovič, kot vzornega Sokola pa je orisal ranjakega g. nadučitelja Tomažič. Preostali in vsemu narodu Murskega polja naše iskreno sožalje!

Dva nesrečna slučaja v rogaški okolici

Rogatec, 14. oktobra.

Dne 9. oktobra so imeli v občini Kočice, v hribih za Domačko goro, pri kmetu Rampretu vinko trgatev, katere se je udeležil med drugimi tudi 30letni Rampretov zet Josip Fideršek iz Nadol pri Zetalah z ženo. Ko se je Rampretova rodbina zvečer po trgatevi mirno razgovarjala v hiši, je nenadoma nastal pred hišo velik hrup. Mladi Fideršek je šel pogledat pred hišo, kaj pomeni ropot. V temi je opazil tri mlade moške postavbe, ki so ga takoj pričele izzivati in se ga kmalu nato lotile tudi dejanski. Prišel je klicati na pomoč, nakar so prihiteli drugi člani Rampretove rodbine pred hišo, kjer so našli mladega Fiderška težko ranjenega na tleh. Dočim so pretepači medtem že pobegnili v gozd. Spoznali so v njih sorodnike ranjenega brata Josipa in Simona Fiderška, ter Josipa Petroviča iz Kočice. Ranjenega zeta so odnesli v hišo in poslali po zdravnika v Rogatec. Obenem so obvestili o napadu tudi orožnike v Zetalah. Okrožni zdravnik iz Rogateca je ugotovil pri ranjenecu težke poškodbe z nožem na glavi, ramenu, prsih, stegnu in na hrbtu. Najtežja poškodba je

bila na hrbtu, kjer je rezilo razkralo hrbtne koš in vdrla v pljuča. Po zdravniški pomoči je ostal Fideršek v domači oskrbi pri svojem tastu. Njegovo stanje je izgledalo po poškodbi zelo resno, vendar pa je zdravnik mogel konstatirati že naslednjega dne izboljšanje v toliko, da je upati, da ostane Fideršek pri življenju. Zakaj so že od poprej znani pretepači napadli svojega bratrance, ni znano. Udeležniki so pri vsakem pretepu in jih je k činu gnala očividno le pretepaška strast. Krivci so bili še isto noč aretirani in izročeni naslednjega dne sodišču v Rogatec.

V torek je peljal 45letni Josip Kataldič iz Rumavskega pri Djurmancu na Hrvaškem na vozu porcelan iz Celja domov. Med Rogoško Slatino in Rogatecem se je splašil konj radi tovrnega vlaka, ki je vozil blizu ceste. Kataldič je padel pod voz tako nesrečno, da so mu kolena polomila rebra in zmečkala obraz in roke. Poškodovane so prepeljali k okrožnemu zdravniku v Rogatec, ki mu je podelil prvo pomoč.

Težka nesreča v Sarajevu

Vdrl se je most in 30 oseb je padlo 4 m globoko.

Te dni je prešla sarajevska policija obvestilo, da se v kameniti strugi reke Miljacke, ki teče skozi Sarajevo kakor Ljubljanska skozi Ljubljano, nahaja človeški embrijo, gotovo plod nedovoljenih odnosov, katerega je neznan zverinška mati vrgla v vodo. In ki se je ustavil blizu klavnice pod lesenim mostom, ki drži čez reko. Na lice mesta je odšla takoj komisija s šestom policijskih agentov Čubelićem, mestnim policijskim zdravnikom dr. Kajoncem in fotografom Mezerjem. Z njimi je bilo seveda več policajev in detektivov. Komisija se je spustila po lestvah v strugo ter začela ogledovati nedonošen plod, katerega je voda odnesla na majhen otoček. Ko je odmotavala v cunje zavito trupelce, se je nabrlo na lesenem mostu, ki drži čez Miljacko precej radovednega občinstva, katerega število je kmalu naraslo na 30 glav. Radovedneži so gledali komisijo pri delu. Naenkrat pa je nekaj škrtnilo in z močnim treskom se je pod tridesetimi gledalci udrl most. Vseh 30 ljudi pa je zgrmel v štiri metre globoko strugo in obležalo na kamnu. Komisija je imela opraviti k sreči dva metra nižje pod mostom, sicer bi bili ljudje padli nanjo ter jo zmečkali. Vseh 30 oseb je ležalo v vodi. Vse je kričalo, vzdihovalo in klicalo na pomoč.

Prisotni policijski zdravnik je brž prikočil k ponesrečencem, jih pregledal in ugotovil, da so vsi živi, toda tudi vsi ranjeni, štirje med njimi celo težko poškodovani. Nekaj deček si je pri padcu odgriznil jezik, drugi pa so si polomili noge in potrlili roke. Na telefonsko obvestilo sta se na mesto nesreče takoj pripeljala dva sanitetna avtomobila, ki sta naložila ranjence ter jih odpeljala v bolnišnico, kjer so jih zdravniki obvezali.

Most, ki se je udrl, je bil lesen, a ni bilo na njem opaziti nobenih znakov, da je tako že pregretn skoz in skoz in za promet nesposoben. Most je stal na trilih tramovih in gredah. Tudi deske, po katerih so hodili potniki in vozili avtomobili in vozovi, so bile popolnoma gnile. Čudno je le, da se ni vlomil že poprej, ko je vsak dan vozilo čezenj toliko težkih voz z živo in zaklano živino.

Težka nesreča je vzbudila v Sarajevu splošno sočutje in sedaj raziskuje posebna komisija, kdo je kriv nezgode.

Radiotelefonija v Beogradu

Radio - telefonski promet v naši državi je komaj v povojih, toda pohvaliti se vsaj moremo, da nam je ležeče na tem, da ne zaostanemo mnogo za velikimi evropskimi središči, ki se skušajo z največjo naglico uživati v najnovejši pridobitve moderne tehnike. Najkrepkejša jugoslovenska radio - postaja se nahaja danes v Beogradu. Radio - telefonska služba s Parizom je že davno uvedena in funkcionira izvrstno. 8. oktobra je dobil Beograd tudi stalno zvezo z Londonom in od 15. oktobra dalje se vrši redna služba z Dunajem, v ponedeljek 20. oktobra pa začne funkcionirati še zveza z Bernom. Koncem oktobra pride na vrsto še Praga, tako da bo imela naša prestolnica kmalu kontakt z vsemi važnimi svetovnimi centri.

Poleg teh službenih radio - zvez, pa obstoji v Beogradu še privaten klub prijateljev radio - telefonije, ki pravkar inštalira večji aparat za poslušanje tujih koncertov v Beogradu. Beograščani, ki se zanimajo za koncertne prireditve v Parizu, Londonu, Rimu, na Dunaju in v Pragi, bodo torej v najkrajšem času imeli priliko poslušati koncerte vsak večer na aparatu, ki bo nameščen v aeroklubu v Miloša Velikega ulici št. 17. Oni ljubitelji radiotelefonije, ki niso inštalirali aparatov za sprejemanje koncertov v svojem lastnem stanovanju, bodo hodili poslušati glasbene prireditve v Aeroklub. Ker pa zanimanje za radio - telefonijo v Beogradu vedno bolj narašča, se pripravljajo v prestolici domača tovarna za radio - aparate, ki bodo stali mesto 10 do 16 tisoč Din komad, samo 1000. 2000 in največ 4000 Din. Kakor poročajo beograjski listi, bodo ti aparati kvalitativno celo boljši kakor tuj izdelki, na katere smo bili Jugoslovenci navezani doslej. Iznovično za radio - aparate osnuje poseben delniška družba, za katero je sestavilo kapital nad 200 ljubiteljev in prijateljev radio - telefonije.

Dopisi

RADOVLJICA. Sokolsko društvo v Radovljici priredi v nedeljo dne 19. oktobra ob 8. uri zvečer v Sokolskem domu vinko trgatev. 2199

ZG. TUHINI. Dne 12. t. m. je priredilo šolsko vodstvo sadno razstavo s predavanjem: Naši sadovnjaki in sadna kupčija. Zahvaljuje se tem potom vsem razstavljalcem in vsem drugim, ki so pripomogli do lepe zbirke domačega sadja. Zanimanje za to poučno in prekoristno razstavo je bilo nadvse — majhno. Posebno okoliščina so se odlikovali s svojo odnositnostjo — prišli ni niti eden! Od domačinov se je prikazalo okrog 15 sadjarjev, ki so z zanimanjem sledili razgovorom o razstavljenih vrstah in poučnem predavanju. Kje so pa tičali drugi? In vendar je naša dolina izrazita sadjarska dolina.

DOBOVA. Na intervencijo bivšega župana g. Pavliča je končno prišel inženjer, da pregleda stanje obsežnega zemljišča »Jovs« ter napravi načrt o zagrajevanju Sotle, ki ob stalnem deževju vedno izstopi iz struge. To zemljišče je pravo močvirje, iz katerega dobivajo kmetje v najbolj suhem letu le malovredno seno, če pa je mokrotno, je za »šil« uporaben le za stelo. Nekdaj je moralo biti tod

jezero, ker se sosednje kapele imenujejo v zgodovinskih zapisih »Marija na jezero, ker se sosednje Kapele imenuje kapelski fari, ki ne bi imele tu svoj del, največ pa brežiška graščina. Da se prepreči nadaljnjo izstopanje Sotle, se je po nasvetu g. inženjerja vršilo dne 13. t. m. zborovanje prizadetih posestnikov v svojo ustanovitve vodne zadrage, ki bi bila obvezana, v kratki dobi izvršiti zajezitev in melioracijo zemljišča po njegovih opombah. G. inženjer je jasno razložil pomen nameravane zajezitve ter s tem izboljšanja zemljišča in orisal razmerje izdatkov in dohodkov v bližnji bodočnosti. Država pa, ki je že odobrila napredno ureditev in poslala v svrhu proučenja in izdelanja načrta svojega inženjerja, bo gotovo prispevala s podporo in mogoče tudi s posojilom po nizkih obrestih. Po skupnem razgovoru se je nato sestavil pripravljalni odbor, ki bo imel nalogo, izposlovati potrditev pravil »Vodne zadruge« in nato sklicati ustanovni občni zbor. Oklenimo se čvrsto teh mož in jim pomagajmo pri prekoristnem delu. Iskrena hvala obenem g. inženjerju, ki neumorno dela na stvari.

PEKEL PRI POLJANAH. Na trgatvi tukajšnjega prost. gas. društva dne 5. oktobra je prišlo do hudega pretepa. Interventirali so morali otročki, ki so razgnali in razorožili pretepače. Nekemu mladoletnemu gasilcu so odvzeli samokres, katerega mu je posodil »vicedirektor« Hansi Sorschak, ki se rad hvali, da ni »bindišer« ampak Nemec. Svoječasno je bila pri njem hišna preiskava radi orožja, a brez uspeha. Odkod pa sedaj orožje. Do pretepa je prišlo, kakor trdijo nekateri očividci, vsled živinske pijačosti. Sedanjji načelnik je plačeval liter za litrom, gotovo iz veselja, da bo ostal še nadalje načelnik. Tri četrtine članstva je sicer zahtevalo sklicanje izrednega občnega zbora, a sedanji načelnik se brani to storiti, čeprav bi zadostovala že samo tretjina in pravi, da bo sklical občni zbor, kadar bo sam hotel. Bomo videli!

PTUJ. Mestni tajnik Zelenko je stopil zopet na plan. Ne bi se bavil s to malenkostno osebo, ako ne bi intrigiral proti

Narodnemu bloku. V slovenski družbi ga ni nikjer, pač pa ga vidimo vedno med nemškutarji. Od magistrata nosi pošte za nemško listo, na drugi strani pa spet agitira za socialiste. Sfrčal je že iz državne službe, sedaj menda hoče, da ga odlovo še na magistratu. Sicer pa je to tudi že skrajni čas. V svoji sobi zabavlja čez vse slovensko stranke ter jih imenuje korupcioniste, goljufe itd. Očividno ni pri zdravi pameti, sicer ne bi delal kaj takega. V svoji domišljiji se roga ukazom župana in jih ne izvršuje, proti svojim kolegom pa postopa zahrbtno, da se ga vsi izogibljajo, ker jim že sedaj grozi, da ga bodo še na kolenih prosili za službo. Upa namreč, da bo imel veliko besedo, če zmagajo nasprotniki. Mnogo se govori kako je spravil neko gospodično — uradnico na magistratu ob kruh, mnogo tudi, zakaj je to storil. Mogoče bi znala povedati to temna noč in gospodična sama, ki je postala žrtev njegovih spletkarij. Zakaj ima g. župan usmiljenje s takim človekom, je neumljivo. Saj bi se našel kod drugi, ki bi opravljal tajniške posle. Saj je dovolj dobrih in poštenih uradnikov brez kruha, ne pa, da se podpira človeka, ki ne zasluži nobenega obzira. Zahtevamo, da se Zelenko takoj odstrani iz magistrata ter se mu vzamejo vse agende, kajti le v tem slučaju morejo imeti slovenski volilci več zaupanja v Narodni blok.

DOL. LENDAVA. Učiteljsko Društvo dolnolendavskega okraja je zborovalo dne 11. t. m. v Dobrovniku pod vodstvom predsednika g. Frana Goloba, nadučitelja v Dol. Lendavi. Med drugimi zadevami je bila soglasno sprejeta resolucija proti odstavljanju naših nadzornikov in proti sedanjemu prosvetnemu režimu ter kričevam, ki se gode učiteljski, ki je vladnjeno v UJU, kakor tudi proti premeščanju učiteljskega. Tukajšnje učiteljsvo ostane solidarno v organizaciji UJU. Naša vrsta raste — pristopilo je osem novih članov.

Lastnik in izdajatelj: Konzorij »Jutra«. Odgovorni urednik: Fr. Brozovič. Tisk: Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama. Četrtek, 16.: »Firma P. B.«. B. Petek, 17.: »Paglavka«. E. Sobota, 18.: »Moč teme«. C. Nedelja, 19.: »Šestero oseb išče avtorja«. Izv. Ponedeljek, 20.: »Paglavka«. A.

Ljubljanska opera. Četrtek, 16.: »Majska noč«. A. Petek, 17.: »Rigoletto«. D. Sobota, 18.: »V vodnjaku«. »Cavalleria rusticana«. B. Nedelja, 19.: »Carjeva nevesta«. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Ponedeljek, 20.: Zaprt.

Mariborsko gledališče. Četrtek, 16.: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. A. Petek, 17. ob 19.30: »Carmen«. B.

Mariborsko gledališče. Začetek opere »Carmen« je vsakokrat ob pol 20. in ne ob 20. kot so običajno druge predstave.

Repertoar beograjskega Narodnega gledališča za tekoči teden je sestavljen takole: Čajkovskega »Pikova dama«, Andrejeva »Ne ubijaj!«, Wagnerjev »Večni mornar«, Verdijev »Rigoletto«, Massenetova »Manon«, Vojnovičeva »Maškarate spod kupljo«. Za nedeljsko zabavno predstavo so predvidene poleg tega še Schönthanove »Ugrabljene Sabinke«.

Prolog Nušičeve proslave v Beogradu. Kakor smo že poročali, se bo vršila javna proslava Nušičeve 60 letnice v beograjskem Narodnem gledališču dne 6. novembra. Za to proslavo je sestavila gledališka uprava poseben prolog, v katerem nastopijo vsi srbski dramski pisatelji od Stevana Stevanovića do Branišlava Nušića. Na sceni se pojavijo: Joakim Vujić, Sterija Popović, Atanasije Nikolić, Matija Ban, Jovan Subotić, Laza Kostić, Gjura Jakšić, Kosta Trifković, Milorad Šapčanin, Miloš Cvetić, Milovan Glišić, Janko Veselinović in Svetozar Čorović — torej vsi, ki so pisali za srbski oder do nastopa jubilarja. Vsak od teh bo izrekel nekoliko besed, ki se nanašajo na razvoj srbske drame.

Celjsko mestno gledališče. — Dne 14. t. m. so igrali prvič v tekoči sezoni na celjskem odru člani ljubljanskega dramskega gledališča. Gostovali so s Tolstojevim svetovnim delom »Moč teme«. Ne bomo se spuščali pri celjski predstavi v podrobno kritiko, ki je našla v Ljubljani itak že primerno oceno. Vsekakor se je večina igralcev popolnoma uživala v svoje vloge, ki v tem globokem Tolstojevem delu niso baš lahke. Gledališka dvorana je bila nabit polna, vendar pa velik del občinstva drame ni razumel, vsled česar je bil tudi aplavz le skromen, dasi bi ga bili Ljubljanci za to krasno predstavo zaslužili v najobilnejši meri. Pričakujemo, da se gotovi tehnični nedostatkli na odru prihodnjič ne pojavijo več.

Sprememba v zagrebškem kvartetu. Radi odnositnosti sedanjega primarja v zagrebškem kvartetu Arany Fr. E. Aranyja, je zasedel mesto prvega violinista v tem kvartetu koncertni mojster zagrebške opere g. Jan Holub, ki se je šolal pri Ševčiku v Pragi (za violino) in pri skladatelju Janáčku (kompozicija).

Triški kvartet v Zagrebu. V nedeljo dopoldne je gostoval v Zagrebu triški komorni kvartet pod vodstvom profesorja Jankovića. Produkcija je dokazala da so vsi štirje člani kvarteta (Jan-

kovich, Vitezli, Dudovich in Baraldi) izvrstni komorni igralci, ki razpolgajo z lepo barvito in plastično ter obenem plemenito igro. Zlasti krasno so doneli italijanski instrumenti. Kvartet je izvajal Boccherinijev A-dur kvartet, znani Ravelov kvartet ter Beethovenov kvartet op. 59 št. 2, ki je poln izredne lepote in markantnih glasbenih misli.

Jubilej akademskega pevskega društva »Balkan« v Zagrebu. Zagrebško akademsko pevsko društvo »Balkan« slavi letos 20 letnico svojega kulturnega delovanja. »Balkan« je edino pevsko društvo tostran Save, ki prireja letne velike turnee širom naše domovine. Pred kratkim je bil v Južni Srbiji. Svojo 20 letnico proslavi s posebno prireditvijo.

Zgodovina srbohrvatske drame. Filozofska fakulteta beškoslavske univerze v Bratislavi je izdala nad 400 strani obsegajoče delo docenta dr. Franka Wollmana »Srbohrvatske drame«, ki podaja pregled razvoja do svetovne vojne.

»Carjeva nevesta« z gđ. Gjungenac v Zagrebu. Na eni zadnjih repriz »Carjeve neveste« v Zagrebu je nastopila gđ. Gjungenac, ki se je lani šolala na Dunaju. Kritika konstatira povodoma tega nastopa da se je zagrebška opera obogatila za pevko svežega glasu, ki jo odlikuje lepo fraziranje in lasna dikcija. Ta pred-

stava »Carjeve neveste« je bila baje vzorna in skoz in skoz temperamentna.

Glasbena šola v Splitu. Splitsko glasbeno društvo »Zvonimir« otvori 15. t. m. glasbeno šolo, v kateri se bo poučeval klavir, violina, vsi instrumenti za orkester, solo petje, kompozicija in kontrpunkt. Ravnatelj zavoda bo kapelnik Harzdira.

Vidovičeva in Udovičeva razstava v Sarajevu. Poročali smo že, da se 16. t. m. v Sarajevu otvori razstava dveh dalmatinskih slikarjev, Emanuela Vidovića in Angela Udovića. Vidovič razstavi 34 olj in 40 akvarelov, Udovič pa 40 radirank (med njimi cikla »Split« in »Trogir«) ter 12 karikatur jugoslovenskih umetnikov.

Boito »Neron« v Bologni. Po veličastnem lanskem in letošnjem uspehu Boitovega »Nerona« v milanski Scali se je odločil ravnatelj Toscanini za uprizoritev te opere v Bologni. Predstava se je vršila zadnje dni ob velikanskem številu občinstva. Toscanini in glavni pevci: Pertile, Bertana, Journet in Carena so bili predmet viharnih aplavzov.

»Zenski svet«, 9. številka je dospela pred 14 dnevi, a vled carinskih težkoj je tukajšnja uprava še ni mogla razposlati cenj. naročnikom. Zagotovljeno je, da bo zadeva v prihodnjih dneh rešena, nakar bo uprava takoj razposlala številko.

Domače vesti

NAJNOVEJŠI TELEGRAMI.

Beograd, 10. oktobra. (Izvirno.) »Polno pomirjenje v Beogradu.« — »Vprašanje vojne ministra bo rešeno zadovoljivo.«

(Slovenec) št. 233, 11. X. 1924.)

Beograd, 11. oktobra. (Izvirno.) »Pač na kolenu.« »Radikali in samostojni demokrati pobiti.«

(Slovenec) št. 234, 12. X. 1924.)

Beograd, 13. oktobra. (Izv.) »Vlada stoji trdno in čvrsto.«

(Slovenec) št. 235, 14. X. 1924.)

Beograd, 14. oktobra. (Izv.) »Brez plodni razgovori o širši koncentraciji.«

»Vsi ti razgovori ne pomenijo nobene krize, niti kritičnega položaja za vlado.«

(Slovenec) št. 236, 15. X. 1924.)

Beograd, 15. oktobra. (Uradno.) »Danes je vlada gosp. Davidovića podala demisijo.«

(Posebno izdanje »Slovenca« 15. oktobra 1924.) M. A. C.

* Naš kralj pokrovitelj sv. groba. Danes prišlo v Beograd posebna delegacija iz Jeruzalema, da izroči našemu kralju Aleksandru najvišje odlikovanje Jeruzalemskega patrijarha. Kakor se poroča, bo delegacija naprosila kralja Aleksandra, da sprejme pokroviteljstvo nad sv. grobom.

* Novi argentinski poslanik v Beogradu. V Beograd je prišel novoimenovani poslanik Argentine, ki izroči kralju te dni svoje poverljive listine.

* Šef oddelka za narodne manjšine v Beogradu. Te dni je došel v Beograd šef oddelka za narodne manjšine pri Zvezi narodov G. Colban, da se informira o gotovih vprašanjih, ki zanimajo njegov oddelek. Ob priliki svojega bivanja je izjavil, da so odnosi med državo in merodajnimi faktori pri Zvezi narodov zelo prištetni. Colban je posetil razne strokovnjake pri ministristvu za zunanje zadeve ter se informiral o stanju manjšinskega vprašanja. Bil je sprejet tudi od ministra Marinkovića ter povabljen k njemu na obed. V torek zvečer je iz Beograda odpotoval v Atene.

* Zakon za pomoč nezaposlenim. Ministristvo za socialno politiko je izdelalo načrt zakona za pomoč nezaposlenim. Načrt je bil te dni odposlan vsem delavskim zbornicam v naši kraljevini, da ga pregledajo in stavijo eventualno nove predloge.

* Novo zvišanje poštne, brzojavne in telefonske pristojbine v Avstriji. Kakor poročajo dunajski listi bodo v Avstriji v kratkem poštne, brzojavne in telefonske pristojbine zopet zvišane.

* Smrtna kosa. Včeraj je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni g. Anton Seme, poštni poduradnik v pok. in hišni posestnik. Pokojnik je bil splošno priljubljen in zelo ljubezniv človek. Pogreb bo danes ob 3. popoldne iz Kopališke ulice št. 2 na pokopališče k Sv. Križu. — V sredo je preminula v Ljubljani gospa Marija Majdič, roj. Ertl, dobra in skrbna gospodinja. Zemske ostanke prepeljejo danes ob 4. popoldne na pokopališče k Sv. Križu. Blag jima spomin, žalujemo naše zožanje!

* Majka bratov Petkovičev. Dne 13. tega meseca so pokopali v Beogradu gospe Aleksijo Petkovič, mati petorice bratov Petkovičev, ki so dali svoje življenje domovini v svetovni vojni. Pehotni major Milutin je padel 15. novembra 1914. v bitki na Konatci, Aleksander, rezervni pehotni kapetan dne 6. avgusta 1914. pri Sabcu, Nikola, pehotni kapetan, je bil težko ranjen pri Požarevcu in je umrl 1. oktobra 1915. Svetozar, rezervni poročnik, je padel istega dne, Vladimir, kaplar, pa je umrl v Skadru za časa umikanja srbske armade skozi Albanijo. Strta od bolečin in kakor okamela je dobivala majka Petrovič vest za vestjo, da ji pada sin za sinom. Tekom enega leta se je odprlo pet grobov, ki so ji odvzeli pet nad, pet ljubljencev. Petkrat je umirala ona s svojo dečo, sedaj pa je legla tudi ona, strta duševno in telesno, k večnemu počitku. Deset let je bila priklenjena na bolniško postelj in kadar je prišla k sebi, je neprestano spraševala, ali so vse to strašne sanje ali čista resnica. Sedaj, po tolikih bolestinah, je odšla ta novodobna majka Jugovičev, k svojim sinovom, ki so jo napravili slavno mučenico.

* Povratek muslimanov v domovino. V zadnjem času se v velikem številu vračajo naši izseljenci, ki so po končani svetovni vojni odpotovali v Turčijo iz Južne Srbije, Sandžaka, Bosne in Hercegovine. Vračajo se z odobravitvijo našega poslanstva v Carigradu. Vsi doleteli naglašajo, da nameravajo sedaj trajno ostati v naši državi, ker so pogojili za življenje v Turčiji zelo težki.

* Turistovska obmejna cona. Ker bodo kmalu zaključena pogajanja, ki se vrše na Dunaju za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo, nameravajo naši delegatje ob tej priliki sprožiti tudi vprašanje o turistovski obmejni coni. Upati je, da se bo tudi to vprašanje ugodno rešilo, kajti od njega zavisi veliki meri razvoj turizma v obmejnih predelih.

* Kje je povišek na draginske doklade za upokojece? Iz vrst upokojecev nam pišejo: Vsi listi so poročali, da se upokojevec povišajo draginske doklade in povišek tudi takoj izplača. Izkazalo pa se je vse zopet samo kot obljuba. Naše trpljenje je pri kraju. Postopanje z deslu-

ženimi državljani presega že vse meje. Zima trka na vrata, a tisoči starih do- služenih upokojecev, železniških invali- dov in njihovih svojcev s kronsko pokoj- nino in neugodno rento so brez sredstev na cesti, dočim zahtevajo upniki, ki so jim v dobri veri kreditirali živila in drugo, odplačilo. Pozivljamo celokupno vlado, da nam takoj izplača zvišane dra- ginske doklade in uredi naše pokojnine po zdravi valuti, sicer se bomo morali obrniti na Društvo narodov s prošnjo, da nam prisloži v zadnjem trenutku na pomoč. Pričakujemo, da bo ta javen apel zadnji in da se resno začne delati na tem, da se stari upokojevcem vseh vrst ter železniškim invalidom uredijo njho- ve pokojnine in neugodne rente enako onim, ki stopajo sedaj v pokoj.

* Brezplačna reklama. Včerajšnji »Slo- venec« je priobčil kot reklamo za »Ju- trove« romane sliko, ki je imela ta uspeh, da so včeraj tudi klerikali pridno kupovali »Jutrove« romane, zlasti pa roman »Veliki inkvizitor« in »Lucifer«. Škoda je le, da je »Slovenec« izpustil reklamo za naš roman »Papeževa hči«. Morda so mu to dobrohotno svetlovali gospodje iz škofove tiskarne, ki so pri ponatist tega romana — sami sodelovali! Posebno ve- seli smo »Slovenčeve« reklame tudi za »Patra Kajetana«, ker je z njo tako pod- pri tudi brezplačno propagando, ki se vr- ši zanj po spovednicah, da smo ga pri- morani izdati radi izredno velikega vo- praševanja še v posebni knjigi. V zahva- la za reklamo v škofovem listu pa smo obljubljamo, da bomo mi skrbeli za brezplačno reklamo za dobro silovoko in bri- njevec, ki ju začenjajo kakor vsako leto tudi letos baš te dni kuhati v škofovih zavodih.

* Iz vrst upokojecev nam pišejo: Z nakazovanjem novih »zvišanih« dragin- skih doklad upokojevcem se je že pričelo. Visoka vlada sporazuma pa je stvar uredila tako, da jih bo le manjše število prejelo primerno zvišane draginske doklade k pokojnini. Vsi nižji upokojen- ci, kakor oficijanti in slugi ter njih vdo- ve pa bodo odlej dobivali znatno nižje mesečne prejemke. Tako se zdi prav ladi reda in pravice. Pa vsaj ne pričakuje, da jo bodo kruto prizadeti radi tega še celo slavili!

* Kako dolgo še? Pod tem nestrpno prosečim naslovom obvešča včerajšnji »Slovenec« svoje lahkovorne bralce o zo- petnem zločinu Orjuna v Jaršah pri Dom- žalah. Domžalske Orjunaše dolži napada na mirne krščansko-katoliške fante in jim je napravil celo »nekakega« ranjenja. Da ta pobožna laž ne ostane nerazkri- kana, podajamo v naslednjem resnico o dogodku: Štirje domžalski Orjunaši so spremlili trojico radomeljskih do Jarš, kjer so se poslovlili. Pred šolo je bila zbrana fantovska gruča, ki je pozdravila Orjunaše z »Dobro večer«. Orjunaši so odzdravili ter nadaljevali pot domov. Ko- naj pa so bili oddaljeni kakih 50 korakov od gruč, so zaslišali klic: »Auf bika, Orjuna!« V tem trenutku je tudi počil strel, kateremu so sledili še 3 do 4. Iz- zivali in streljali so krščansko-katoliški mladeniči v gruči prde šolo, kar je tudi razvidno iz smeri strela na hiši št. 4, ki bi kmalu postal uoden za malo dete, speče za pečjo. Ta strel je bil očitno namenjen radomeljskim Orjunašem, ki so baš tedaj zavijali okoli ogle. Po strelh so junaški napadalci pobegnili. Kam je izginil v nogo ranjeni »neki mladenič«, bo vedel paš pobojni »Slovenec«, ali pa vsaj tigr v Beogradu. Če pa ne ti, pa vsaj kaka domžalska dečka, kateri naj se »Slovenec« zahvali za svojo najnovejšo blamažo.

* Kranjske novice. Na godovanju gos- poda Makso Jocka se je nabralo za Na- rodni dom v Kranju znesek 832 Din. Po- smejljaj! — Sokol in Čitalnica priredita v čitalniški dvorani plesne vaje za vse sloje pod vodstvom plesnega učitelja gos- poda Metoda Mayrja. — Tukajšnji gim- nazijo so zapustili profesorji gg. Živojin Mihosavljevič, dr. Fran Pregelj, Ivan Am- brožič in telovadni učitelj Vavlar Držaj. Na novo pa so došli profesorji Kolar, Ko- vač, Milač, Plut ter telovadni učitelj Za- gar. Sreski šolski nadzornik Pečjak je pretefeni teden nastopil svoje mesto.

* Na državni kmetijski šoli v St. Jurju ob j. ž. je za 11 mesečni tečaj, ki začne 10. novembra, nekaj mest, med temi ne- kaj polprostih (to je mesečna oskrbnina 34.50 Din). Kdor želi še to leto vstopiti in še ni vložil prošnje, naj to stori naj- pozneje do 1. novembra.

* Izseljenška kvota za Ameriko izr- pana. Na ministrski seji v torek je mi- nister za socialno politiko sporočil, da je javil vsem svojim podložnim organom, da je kvota izseljencev v Ameriko za letoš- jo popolnoma izrpana. Ministrski svet je nadalje osvojil predlog ministra za so- cialno politiko, da se v svrhu prepreče- nja nadaljnje korupcije odobrijo vse proš- nje za porobrodarske koncesije za pre- važanje izseljencev v Ameriko.

* Pravilno postopanje. Iz Vršca poro- čajo, da je tamojšnja policija zaprla tr- govstva in druga podjetja vsem onim tu- jim državljanom, ki nimajo dokaza, da so optirali za našo državo. To so veči- noma ljudje, ki so se povsod izkazali kot izvrstni sovražniki države, oblasti in kralja.

* Vojaške, pešastniške in častniške »Slo- venec«, ki so služili v letih 1910. do 1917. pri bivšem 87. pešpolku v Celju, vjdno naprošamo, da javijo svoje naslove na upravo »Jutra« pod »Tehnika 1917.«

* Ugodna prilika. Zaradi opustitve tr- govine, se v manufakturno-modni trgo- vini Jos. Bedrač Ljubljana, Aleksandrova cesta 2, prodaja, dokler traja zaloga, vse blago po vsaki sprejemljivi ceni. 2187

* Smrtna nesreča. Iz Sevnice nam pi- šejo: Dne 14. t. m. je neki avtomobil iz Hrvatske vozil z veliko brzino skozi vas Radno in povozil 15letnega dečka Ko- zinca. Nesrečnej je nesel kostanje v Se- vnico in se ni mogel več pravočasno iz- ogniti. Bil je takoj mrtev. Kozinc je edini sin vdove v vojni padlega posest- nika Kozinca iz Orli.

* Žrtve protopa. Pri Sv. Roku pri Se- vnici so se lanje stegli. Med protopom je bil neki Medvedšek iz Ligarškega Ur- ha tako močno ranjen, da je par dni pozneje umrl v Sevnici.

* Prijeta lopova. Zandarmerija v Treb- njem je prejela v pondeljek zloglasna ta- tova, brata Franca in Rudolfa Kržolj, do- ma od nekd z Dolenjskega. Ukradla sta namreč v Litiji dve kolesi in odpeljala brejo kravo. Ker pa je postala krava medpotoma preveč utrujena, sta jo pri- vezala blizu Sv. Križa za obcestno dre- vo in odhitela s kolesi naprej. Eno izmed koles je dobil oškodovanec nazaj, drugo pa je Rudolf pred aretacijo prodal. Ker so se zadnje čase v okolici Litije vlemi stalno ponavljali, upa oblast, da je dobi- la v roke nevarna ptička, ki sta soudele- žena tudi na vlovu pri trgovcu Lajovicu v Litiji, koder je bilo ukradenega za okrog 50.000 Din manufakturnega blaga. Oba nevarna ptička sta bila predana okrognemu sodišču v Novem mestu.

* Aretacija bolgarskih špijonov. Te dni sta bila v Nišu aretirana dva bolgarska špijona, ki sta prestopila našo mejo po nalogu Macedonskega komiteta, da izvr- šita atentat na neke osebnosti bolgarske zemljoradniške stranke, ki se nahajajo v naši državi. Špijona sta se najprej na- hajala v Negotinu, kjer sta umorila ne- kega pristaša bolgarske zemljoradniške stranke. Iz Negotina sta odpotovala v Niš, kjer sta se izdajala za bolgarska be- gunca. Na ta način sta prišla v stike s pravimi bolgarskimi begunci. Ker pa je bilo njih ponašanje oblastim sumljivo, sta bila oba Bolgara aretirana in odve- dena v Beograd.

Iz Ljubljane

u— Javnosti v vednost. Zenska mest- na C. M. podružnica v Ljubljani sporo- ča, da je ministrstvo podaljšalo rok sre- čolova do 15. decembra t. l. Vsi oni, ki so dobili zadeli, naj hranijo številke do 15. decembra. Ko poteče rok, se bodo dobilki dobili v pisarni Družbe sv. Cirila in Metoda, Ljubljana, Narodni dom.

u— Razpis stavbinskih in obrtniških del. Mestni magistrat razpisuje oddajo stavbinskih in drugih obrtniških del pri adaptaciji delavnice mestne pinarne v svrhu povečanja iste ter napravo stano- vanj. Vsi potrebni podatki se dobe med uradnimi urami v mestnem stavbnem uradu, Lingarjeva ulica 1. Ponudbe je vložiti najkasneje do dne 23. oktobra 1924. opoldne pri imenovanem uradu.

u— Himen. Poročil se je gosp. Pavel Vella cher, prokurist trvdke »Balkana« z gđ. Zinko Resnikovo, hčerko viš- jega nadupravitelja Resnika. Čestitamo!

u— Reven dijak brez sredstev prosil dobrosrčne gospode in gospe za podporo v svrhu nabave očal, ker drugače ne mo- re študirati. Prispevki naj se pošljejo v upravo »Jutra«.

u— Pevsko društvo »Slavec« priredi v nedeljo dne 26. oktobra ob 7. uri zvečer v sokolski dvorani na Viču koncert umet- nih in narodnih pesmi. 2203

u— Cvetlični dan za šentjakobsko knjižnico prireda šentjakobčani dne 31. oktobra in 1. novembra. 2300

u— Sveženj ključev je bil izgubljen. Odda naj se v upravi »Jutra«. 2197

u— Najlepše knjige, slovenske, srbo- hrvaške, češke, ruske, nemške, italijan- ske, francoske in angleške, izposoja vsak delavnik od 4. do pol 8. ure zvečer Šen- tjakobska knjižnica v Ljubljani, Stari trg št. 11. Vstop vsakomur prost, kdor se zadostno legitimira. 2201

u— Policijske prijave. Od torka na sredo so bili prijavljeni policiji sledeči slučaj: 2 tatvini, 1 ponesverba, 1 golju- fija, 2 prestopka kaljenja nočnega miru,

Nikamor drugam

ker dobimo najcenejšo in najkrajšo svileni flor-nogavice, dalje nogavice vseh vrst za go- spode, damske in moške rokavice, naramnice, trese, vezene, gumbe, svilene trakove, elastiko itd. samo pri trdki

ALBIN TURK, Prešernova ulica 48.

21 prestopkov cestnega policijskega reda, 2 nezgodi, 2 deložaciji in 1 telesna po- škodba. Aretacije so se izvršile tri in si- cer: 1 neplačan užitek in 2 prestopka po- stopanja.

u— Nesreča. V torek dopoldne je pri- peljal po Dolenjski cesti z dvovprežnim vozom 39letni hlapec Ivan Šribar iz La- verce, sod vina. Nasproti mu je prišel na kolesu natakarski vajenec Ernest Kobal, ki je peljal poleg sebe na kolesu tudi 12- letno sestro Hildo. Nasproti vojaškega strelišča pa je kolesarju nenadno kolo izpodrsnilo in brat ter sestra sta padla ravno pod konja Šribarja. Konji so se pri tem splašali ter zdrveli tako nesre- čno, da sta šli dve kolesi mali Hildi čez prsi in levo ramo. Deklica je dobila tež- ke poškodbe. Bila je prepeljana v bolni- co z rešilnim vozom in je le malo upanja da bo ostala pri življenju. — Bečan Alojz, samski delavec iz Dravlj, je dne 13. t. m. popoldne podiral na travniku posestnika Franca Sušteršiča v Zapužah hraste. Neko deblo se je na Bečana pre- valilo in ga stisnilo za spodnji život. Pre- peljan je bil istotako v bolnico. — V to- rek dopoldne je postala žrtve nekega ne- previdnega kolesarja na križišču Reslje- ve in Sv. Petra ceste 33letna zasebnica Josipina Rozman. Kolesar je pridrvel proti njej in jo zadel ter močno ranil na glavi. Tudi ona je morala vsled poškodb iskati zdravniško pomoč.

u— Žrtve alkohola. Sinoči je prišla v gostilno »Pri malem slonu« v Vodmatu 45letna posestnikova žena iz Dobrunj Marija Dimnik ter je zahtevala pijače. Ker je bila močno vinjena, je gostilničar odklonil njeno zahtevo ter jo pozval naj zapusti gostilno. Dimnikovi je kmalu na- to postalo slabo, vlegla se je na klop in prisotni so opazili, da je njeno stanje težko. Poklicali so stražnika, pod katere- ga vodstvom se je takoj pričela rešilna akcija. Bilo je zaman. Žena je umrla in pozvani pol. zdravnik Dr. Avramovič je mogel le konstatirati njeno smrt. Gre očitno za težko alkoholno zastruplje- nje. Truplo so prepeljali v mrtvašnico.

u— Tatinski spremljevalec. Na glav- nem kolodvoru se je pridružil Luciji Zin- goni, ki je prišla v Rožno dolino obiskat sorodnike, neznan moški in se ji ponudil v torek zvečer, da ji pomaga nesti pri- tlogo na dom. V večji hiši št. 114 v Ro- žni dolini, pa ji je izmaknil za 1000 Din raznih vrednosti in brez sledu izginil.

Colombo Ceylon Tea
med dobrimi
najboljši!

Iz Celja

u— Osebnost. Na državni realni gimnaziji v Celju je nastavljen kot na- domestni učitelj za matematiko in fiziko g. I. Medveč, ki je bil dosej na idrijski realki.

u— Tedenski izkaz o nalezljivih bo- leznih od 5. do 12. oktobra 1924. za me- sto Celje: Skrlatica: od prejšnjega ted- na ostali 4, na novo zbolela 2, ozdravljene 2, ostali v nadaljni oskrbi 4. Ušen: na novo obolel 1, ostal v nadaljni oskrbi 1.

u— Policijska kronika. Ani Jeretin, stanujoči v Cankarjevi ulici je ukradla dne 4. t. m. neka nepoznana ženska iz predpasnika 1 bankovec po 100 Din in 6 bankovcev po 10 Din. Tatitico zasledu- jejo. — 42letni Anton Korošec iz St. Lovrenca v obč. Majšperk je bil dne 14. t. m. aretiran na Ljubljanski cesti kot nadležen berač in alkoholik brez stalnega bivališča in sredstev. Korošec se je celo v pijanosti aretaciji uprl. — 19letni F., brezposelni delavec z Metlike je bil dne 15. t. m. aretiran v hlevu hotela Skober- ne radi potepuštva. Stražniku je prvotno

izjavil, da je zaposlen v ljubljanski pla- narni ter je prišel v Celje na dopust. Končno pa se je izkazalo, da je brez sredstev in da je pobegnil iz ljubljane- rad dolga. — Aretiran je bil glasovski igralec R. S., ker je grozil kapelniku ka- varne »Evropa« s sifonsko steklenico in ker je v vinjenosti razgrajal, se hotel od- peljati z vlakom iz države ter zapustiti v Celju večje dolgove. Oddan je bil v zapore celjskega okrognega sodišča.

Iz Maribora

u— Volitev novega župana se bo vrši- la začetkom prihodnjega tedna. Občin- ske volitve so namreč postale šele v to- rek pravomočne, tako da se mora izvršiti volitev novega župana najpozneje v sre- do dne 22. oktobra. Stari občinski svet seve ne bo imel več seje, čeprav še ni končal obširnega dnevnega reda iz zad- nje seje.

u— Otvoritev predavanj v »Ljudski univerzi«. V torek je bilo prvo predava- nje v »Ljudski univerzi«. Predsednik to- ga koristnega društva, ki lahko veliko stori za smotreno izobraževanje širših plasti našega mesta, g. inž. Kukovec, je posve- til prvi večer vprašanju: kaj hoče in ka- ko naj deluje »Ljudska univerza«? V svojem predavanju je razvil lepe misli zlasti o vzgojno etičnem pomenu »Lj. univerze« in pokazal, kako lahko ta na- prava združuje razdvojene sloje in jih vodi k velikim kulturnim ciljem. V eni prihodnjih števil bomo obelodanili kra- tek izvleček iz tega lepega predavanja.

u— Socialna anketa se je vršila v sre- do zvečer pod predsedništvom župana Grčarja na mariborskem magistratu, ka- tere se je udeležilo okoli 50 oseb. Za- stopano je bilo celo vojaštvo. Po daljši debati se je izvolil odbor treh gospodov, Ribarič, Ošlag in Stanjko, ki bodo nade- la preštudirali vprašanje, ali naj se ak- cija pretvori v društvo, oziroma izpelje v okviru zadruge ter bodo o tem poro- čali na novi anketi. Pozornost je vzbudi- lo dejstvo, da se te važne socialne anke- te, ki naj bi zgradila dom ubogih za ma- riborske revne brezstanovce, ni udele- žil nobeden SLS poslanec iz Maribora, čeprav jih biva v Mariboru par, in mora takšna akcija uspeti le tedaj, če jo tudi država resno podpira. Toda klerikalni poslanci in tudi ostali SLS voditelji niso pokazali nobenega zanimanja za social- no budo.

u— Vodstvo srednje kmetijske šole v Mariboru je odložil ravnatelj Vinarske in sadjarske šole g. Andrej Zmavec. Kme- tijsko ministrstvo je bilo brzoglavno na- prošeno, da čim prej imenuje kmetijski šoli ravnatelja in ostalo potrebno učno osebje, ker je bilo včeraj že vpisovanje novih učencev za prvi letnik, vendar še ni urejenih cela vrsta nužnih predpogo- jev, da bi se mogel vsaj redni pouk. Letos bo imela šola že tri letnike. Da ne bo nesporazuma, omenjamo, da g. Zmavec vodi seve še naprej kot ravnatelj Vinar- sko in sadjarsko šolo, v katere posloppju pa se nahaja začasno tudi srednja kme- tijska šola.

u— Glasbena Matica v Mariboru je radi koncerta »Ljubljanskega Zvona«, ki se vrši 20. oktobra v Götzovi dvorani preložila svoj za isti dan javljeni občni zbor na poznejši čas.

u— Vstopnice za koncert »Ljubljan- skega Zvona« v Mariboru dne 26. t. m. se dobe v predprodaji v trgovini g. Zlate Brišnikove. 2202

Iz Primorja

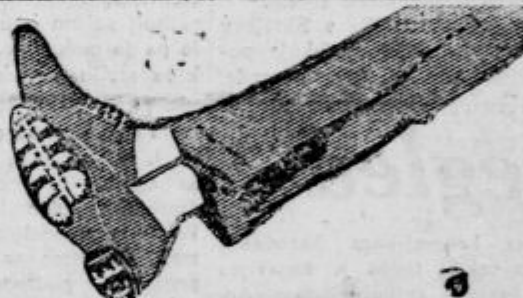
* Druga obsodba odgovornega uredni- ka »Goriške Straže«. Pred par dnevi smo poročali, kako kruto je obsodilo goriško sodišče odgovornega urednika »Goriške Straže« radi nekega članka, v katerem se očita navedenemu listu hujškanje so- cialnih stanov. Sedaj se je moral isti ob- sojenec zagovarjati vdrželi radi pisave svojega lista, in sicer topot radi sestavka »Zakaj plačujemo davke?« Pri tej raz- pravi je bilo izvršenih tudi več uradnih nekorektnosti, ki pa so seveda padle v breme odgovornega urednika, kateri je bil vnovič obsojen na zapor in denarno globo, v konkretnem slučaju na pet me- secev ječe in 100 lir globe. Obsodba pa se je izvršila zato, ker se je list zavze- mal za to, da kdor plačuje davke, ima pravico zahtevati šole v materinščini...

* Kako so fašisti zmagali v Marezigah. V istrskih Marezigah so se vršile prošle nedeljo občinske volitve, za katere je bilo vpisanih 940 volilnih upravičencev, od ka- terih je prišlo na volišče samo 559 volil- cev, 380 glasov so dobili fašisti, 179 pa gospodarska lista. Tako je bila fašistom v Istri zopet enkrat mogoča »zmaga« nad nasprotniki.

* Redni pouk na tolminskem učitelji- šču prične v letošnjem šolskem letu v pondeljek, dne 20. oktobra.

* Nesreča z lovsko puško v Matenji va- si. Dne 13. t. m. se je pripetila v Matenji vasi blizu Trsta strašna nesreča v lovsko puško. Neki lovec iz Postojne je ta dan prišel v Matenjo vas po opravkih. Pri- nesel je s seboj nabasano lovsko puško, katero je postavil pred hišo posestnika Jožeta Sabca. Medtem, ko je bil lovec v hiši, je zunaj počil strel in ko je lastnik puške prestopil hišni prag, je našel Sabca na tleh mrtvega s prestreljeno glavo. Ka- ko se je nesreča pripetila, se ne da na- tančno dognati, sodi se pa, da se je ne- srečje sprožila puška v roki in ga je zadel naboj naravnost v glavo.

* Šteparija potom hipotekarne knjiž- be. Na ovadbo kavararja Aloja Boschi- ana je bil v Trstu aretiran 26letni Jos. Bregatto, ker je potom ponarejene hipo- tekarne knjižbe opeharil imenovanega kavararja za 40.000 lir. Bregatto se na- haja že pod ključem v tržaskih zaporih.

Palma kaučuk
pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod,
štedi o Vaše noge in vaše obu-
tev ter so trpežnejši nego usnie.

Iz življenja in sveta

V treh dneh po zraku iz Evrope v Ameriko

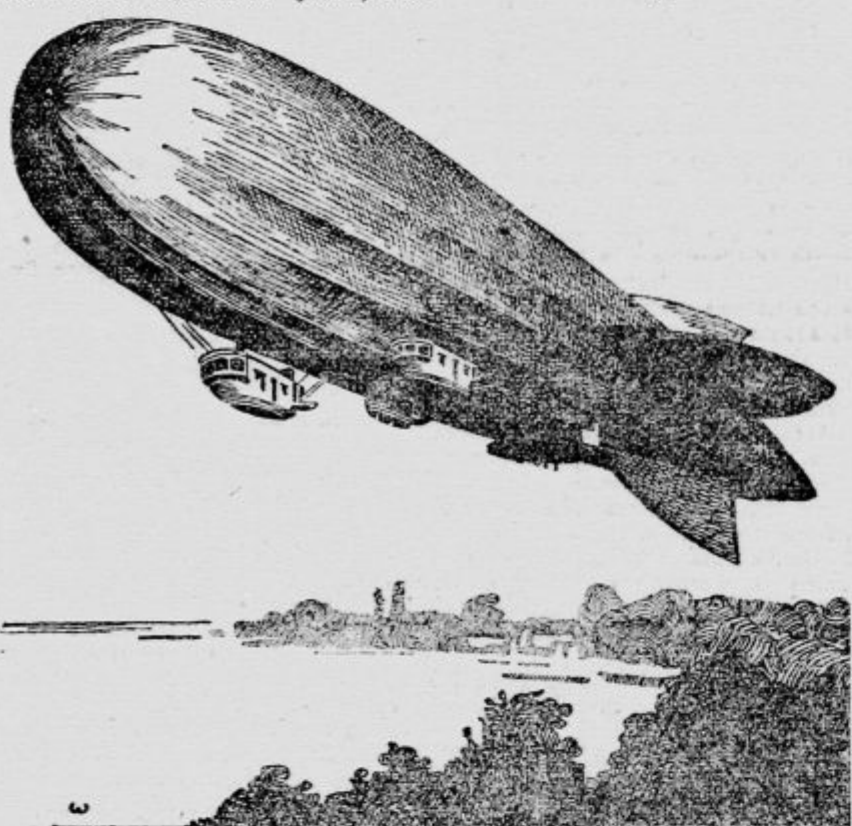
ZEPPELIN JE SREČNO PREPLUL ATLANTSKI OCEAN. — TRIUMF MODERNE TEHNIKE.

Po srečno prestani vožnji, ki je trajala nekaj nad tri dni, je včeraj popoldne zrakoplov »Z. R. III.« srečno pristal na letališču Lakehurst v bližini New Yorka ob navdušenem pozdravljanju stotisočglave množice.

S poletom »Z. R. III.« se začneja, to lahko mirno trdimo, nova era v razvoju svetovnega prometa. Odpirajo se nam dalekosežne perspektive za bodoči razvoj neizčrpnega človeškega duha. Človek si je zaslužil zemljo, izrazil nepregledno morskoro zavlino, se končno povzpeli tudi v zračne višine, vse to, da izboljša zveze med posameznimi deli našega planeta. Morje mu je postalo pretesno. Tisočletja je stremel za tem, kako bi posnel ptiča in letal, letal...

Polet iz Evrope v Ameriko ni za nas sicer nič novega. Atlantski ocean je že preletel drzen letalec pred par leti. Toda svojo pot je napravil v etapah, z daljšimi presledki in na vsej poti so ga spremljali ladje, da bi mu bile vsak hip na razpolago, ako bi se mu kaj pripetilo. Pred par tedni sta ameriška letalca končala svoj polet okoli sveta in napravila zadnjo pot iz Evrope v Ameriko v velikem loku proti severu in pristala na Grönlandu in Labradorju. Toda v enem poletu, skoraj v ravni črti, tam, kjer je morje najbolj široko, ga ni prevozil v zraku doslej še nihče. In baš zaradi tega je naravno, da je polet Zeppelina vzbudil po vsem svetu tako velikansko senzacijo!

»Z. R. III.« je naročila Amerika v ladjedelnici v Friedrichshafnu v Nemčiji na račun vojne odškodnine. V smislu določb versajske mirovne pogodbe se imajo delavnice in hangarji ob Bodenskem jezeru po srečnem poletu Zeppelina v Ameriko demontirati. Zadnja zračna ladja, ki je zapustila delavnice ob Bodenskem jezeru, ima

»Z. R. III.« je zgrajen kot prometni zrakoplov in pripravljen za prevažanje 20 do 30 potnikov. V njegovih celicah je prostora za 70.000 kubičnih metrov plina helija, ki nosi vso težo Zeppelina. Zrakoplov je dolg približno 200 metrov. V sredini je 27,64 metrov širok in 31 visok. Po obliki spominja na cigaro. Zrakoplov obstoja v glavnem iz močnega ogrodja in trdega aluminija, prevlečenega z lahkim a trdnim blagom. V notranjosti se nahaja več celic, napolnjenih s plinom. Ako bi se ena ali druga celica raztrgala, ostanejo ostale nedotaknjene in Zeppelin še vedno lahko nadaljuje svojo vožnjo. Pod zrakoplovom samim se nahajajo gondole za posadko in potnike. Vse gondole so iz lahkega, a trdnega materiala

la in prevlečene z blagom, deloma tudi z lesom. Vsi prostori so veliki in zračni in imajo velika steklena okna, iz katerih lahko vidiš na vse strani in opazuješ panoramo pod seboj.

Ob normalnih zračnih razmerah ima »Z. R. III.« do 50 ton nosilnosti. Vsi motorji razvijajo do 2000 konjskih sil. Ako delujejo vsi štirje vijaki z vso silo, leti Zeppelin s hitrostjo 127 km na uro, to pa ob popolnem brezveterju. Ako piha za njim ugoden veter, se naravno stopnjuje hitrost. Tako je letel Zeppelin po brezvičnih brzojavkah proti Biskajskemu zalivu s hitrostjo 160 km. Ko je prišel zrakoplov na zadnji četrtini svojega poleta v višini pas, se je seveda znižala njegova hitrost, ki se je še bolj zmanjšala

jo. Zrak znova lije v njegova razbočena pljuča. Sladok pogled se ni nehal smehljati.

Rešili me boste kljub temu, pravi. Prežalostno, preuborno sem živel, da bi že umrl, kajne, gospod?

Stiskam mu roko, da bi mu vili zaupanja, in čutim, da je njegova trda roka srečna v moji. Ugrebel sem svoje prste v njegovo meso, kri je tekla na mojo roko. To zadostuje, da ustvari močno vezi med dvema možema.

Zdi se mi, da se mu je popolnoma povrnil mir. Govorim mu o njegovem lepem domačem kraju. Bil je pek v neki cantalski vasici. Spominjajo se skupaj brinovnega vonja v poletnih dneh, na zelenih pobočjih, in čudovito okusnih mineralnih studencev, ki izvirajo v gori.

Oh, mi pravi, vedno vas bom videl. — Vi me boste videli, Mercier? Zelo preprosto mož je, rad bi se izrazil, pa pristavi samo:

— V oči... vedno vas bom videl v oči...

Kaj pa vendar vidi še? Katera dru-

ga stvar odseva nenačrta v njegovih oči?

— Mislim... Oh, že spet se pričenja.

Resnično, kriza se ponavlja. Strašna je. Kar bi storili, uničila bo žrtev, to pot ne moremo ničesar več...

— Čutim, da bom umrl, pravi. Smehljaje oči se prosijo:

— Toda rešili me boste, rešili me boste.

Mercierov obraz je že spačen od smrti.

Reče mi:

— Ostanite pri meni!

Da, ostanem pri tebi in stiskal ti bom roko. Ali res ne morem storiti ničesar drugega?

Nosnice mu trepetajo. Teško je bič štirideset let neurejen in se za vselej odpovedati ponižnemu veselju, ki ga zbujata v sren grenki vonj po brinjah...

Ustnice se mu že krčijo in se polagoma pobočajo, žalostne. Teško je trpeti štirideset let in si ne ugasi poslednje žoge s čudodelno vodo studencev, ki izvirajo na domačih gorah...

Pot, črni pot lije znova raz blede čelo. Oh, kako težko je umreti po štiridesetih letih naporov, ne da bi si mogel otrti čelo, ki je bilo vselej nagnjeno nad domom!

Neizmerina je žrtev in ni mogoče izbirati ure: vdati se je treba, kadar se dvigne glas in pokliče.

Človek mora odložiti orodje, vstati in reči samo: Tukaj sem!

Oh, kako težko je pustiti to življenje, ki je vse narejeno le iz dela in bolesi.

Oči se še slabotno smehljajo. Smehljajo se do poslednjega trenutka.

Nik več ne govori. Nič več ne diha. Srce se je upiralo, upiralo, zdaj pa je neizborno kot truden dirkač.

Mercier je mrtov. Zenice se mu svedčano razširijo preko steklenega prepa-da. Vse je končano. Ne bo rešen...

Todaj se iz mrtvih oči izvijejo težke solze, ki mu polze po licih. Vidim, kako se mu pacijo poteza, da bo jokal vso večnost.

Se dolge minute držim mrtvečevoro v svojih rokah.

P. K.—a.

šala, ko ga je nad sipino Sable Island zadržala gosta megla in so delovali le trije motorji. Zadnji del svoje vožnje je letel s povprečno brzino 70 do 100 km na uro.

Pri tej priliki bodi omenjeno, da je bil Zeppelin zavarovan pri neki monakovski družbi za 600.000 dolarjev in je moralo podjetje plačati kot premijo 36 tisoč dolarjev. Zavarovanje je trajalo od trenutka, ko je zapustil »Z. R. III.« hangar v Friedrichshafnu, pa do momenta, ko ga spravijo v hangar v Lakehurstu. Nemčija se je morala obvezati, da bo plačala 10 milijonov zlatih mark Ameriki, ako ne bi zrakoplova oddala v najboljšem redu novim lastnikom. Zato je umljivo, da so tako skrbno pazili nanj, da se mu kaj ne pokvari.

Anatol France na mrtvaškem odru

Francoski pisatelj Anatole France je umiral že od prošlega petka. Ves ta čas je ležal v nezavesti. Le včasih je prišel k sobi in kadar se je to zgodilo, je mrmral nerazumljive besede o materi in ženi. Ponovno je vzdihnil: »Umiram, kmalu bo konec.« Od nedelje zjutraj se je boril s smrtjo. Kratke čase predno je izdihnil, ga je zvil krč. Potem je zaklical: »Mati, mati!« Ob 11. uri 26 minut se je poslovila duša od telesa. Pri tem prizoru sta bila navzoča samo njegova žena in hišni zdravnik. Ta mu je tudi zatisnil oči, ki so ostale široko odprte.

Po smrti so staršeka, katerega je bolezen telesno popolnoma izžepala, preoblekli v belo košuljo in ga položili na posteljo. Roke so mu prekrili na prsih, obraz pa so pokrili s pajčolanom. Pokojnikova žena se je umaknila v svoje prostore in se je izolirala od ostalih. Njena soba stoji tik dvorane, v kateri leži na mrtvaškem odru mrtvi. Ta soba je polna starinskih predmetov in je vanjo dovoljen dostop le nekaterim izbrancem.

Po smrti so zdravniki raztelesili Francovo truplo. Vdova je dovolila, da mu odvzamejo možgane in je pristala na to, da mrtliča balzamirajo. Tako ko je bilo to končano, je prišel neki kipar iz Toursa, ki je posnel maseko pisateljevega obraza in mojstrovo desno roko.

Program pogrebni svečanosti še ni natančno določen. Bržčas prepeljejo truplo za 24 ur tudi v vilo Said, kjer je pisatelj živel zadnja leta. Oporka se odpre v navzočnosti pisateljeve družine, prenos smrtnih ostankov k zadnjemu počitku pa bo v soboto ali nedeljo.

Letalska nesreča v Rovinju

V torek dopoldne se je pripetila v Rovinju v Istri velika letalska nesreča, ki je zahtevala tudi žrtve. Okrog pol 11. je letelo nad mestom vodno letalo, pripadajoče letalski postaji v Pulju. Aeroplan je krožil nad mestom precej nizko. Nankrat se je prevrnil in strmoglavil na tla. Občnem se je vnel bencin in ovil aparat v gost dim. Letalo je padlo skoraj navpično na neko hišo v ulici Nazario Sauro in razbilo streho. Pri tem se je vsled brzgaletnega gorečega bencina vnela hiša in polagoma zgorela. Ogenj se je razširil tudi na sosedni dve poslopji, ki sta tudi začeli goriti.

Aparat je popolnoma zgorel. V letalu sta bila dva avijatika, Dante Caselli in Luigi Perin. Caselli je popolnoma zgorel in je padlo na tla skupaj z aeroplanom njegovo popolnoma zgojeno truplo. Od prebivalcev zažganih hiš so dobile tri

Apel na gospode!

Ako imate svojega stalnega krojača, vedite, da si poljubno množino finega angleškega sukna, iz katerega vam bo krojač z veseljem krojil obleko, najugodnejše nabavite pri terdki

Drago Schwab, Ljubljana.

ženske nevarne opekline in so jih morali prepeljati v bolnišnico. Drugi avijatik, Perin, je zadobil pri padcu hude rane in leži v bolnišnici v nezavesti. Dvomijo, da bo ostal pri življenju.

Vzrok nesreče še ni pojasnjen. Pojasnila more dati le letalec Perin, ako ostane sploh živ in ako se zave pravočasno. Ve se le, da se je aeroplan dvignil v Pulju in krožil v velikih lokih nad južnim delom Istre. Poveljnik letalske postaje v Pulju pravi, da je po njegovem mnenju izključeno, da bi bil aparat slab, ker ga je pred poletom sam preizkusil in ugotovil, da je v najboljšem redu in da motor deluje brezhibno. Sklepajo, da je moral najbrže letalec v naglici, ko je aeroplan napravlil nad Rovinjem prav opek lok, pri letu za napačno krmilo in tako spraviti

Nekaj opomb k načrtu stanovanjskega zakona

Novi stanovanjski zakon, v obliki, kakor ga je izdelalo ministrstvo socialne politike, ne bo zadovoljil niti najemnikov niti lastnikov. Povzročil bo na obeh straneh še večje nezadovoljstvo in ustvaril še mučnejše razmere kakor obstojajo danes. Sedaj veljavni stanovanjski zakon je napravil svojčas precejšen korak v smeri likvidacije po vojni povzročenih razmer in je v znatni meri razširil prejšnjo omejeno pravico hišnih posestnikov. Na drugi strani je s prisilnimi merami vsaj deloma pospešil gradbeno delavnost in s tem kolikor toliko omilil stanovanjsko krizo. Novi načrt je izločil vse sedanje prisilne določbe, čeprav je sicer le kopija sedaj veljavnega zakona.

Pravice hišnih lastnikov se po načrtu novega zakona res deloma razširijo, na drugi strani pa se lastnikom nalagajo celo nove omejitve. Nove pravice so sledeče: Prosta odpoved poslovnih lokalov malih trgovcev in obrtnikov, ter povišanje najemnine za stanovanja. Mali trgovci in obrtniki bodo torej tudi nadalje zaščiteni glede odpovedi, težko prizadeti pa bodo razni drugi poklici, zlasti tudi odvetniki in zdravniki, katerih novi zakon glede poslovnih lokalov ne bi ščitil.

Glede najemnine določa čl. 3, da jo bodo odredila v spornih slučajih sodišča, ki se bodo ustanovila pri upravnih oblastih, ali le glede poslovnih prostorov malih trgovcev in obrtnikov. Najemnin za stanovanja torej ne bodo več določala stanovanjska oblasta ali razsodišča. Kljub določbi, da se ta najemnina mehanično odredi s 30kratno, oz. 16kratno pomnožitvijo predvojnne cene, se bodo čisto pojavljale težkoče že pri ugotovitvi predvojnne najemnine. Katera oblast bo reševala te spore?

Čl. 5. določa, da se za najemnike, katerih letni dohodki znašajo preko 200.000 Din, oz. ki razpolagajo z imovino dva milijona Din, kakor tudi za one, ki imajo lastne nove hiše, dopušta svobodno dogovarjanje. Neumljivo je, kako se morejo vzporejati najemniki z 200.000 Din letnega dohodka z onimi, ki imajo dva milijona Din premoženja. Za to razmerje vendar ne more biti merodajno bančno obrestovanje. Svobodni dogovor bi moral veljati že pri najemnikih, ki imajo 100.000 Din letnega dohodka. V isto vrsto pa tudi ni mogoče postavljati vsakega lastnika nove hiše, ako je njena vrednost nižja od 200.000 Din, oz. ako je močno obremenjena. Tu se zopet vriva vprašanje, katera oblast bo reševala spore, ki bodo nastali pri tem svobodnem »dogovarjanju« najemnine, ako pod tem pojmom ni razumeti enostranskega določevanja najemnine od strani hišnega lastnika. Kaj pa, ako najemnik ne pristane na zahtevano najemnino? Po načrtu ne more izjavljati hišni lastnik nobenih posledic, oz. ne more stanovanje odpovedati.

Odpovedni razlogi ne prinašajo ničesar novega. Obdržani so razlogi čl. 8, 9, 10 in 11 sedanje pravilnice. Poslednji pa je deloma. Dočim lahko odpove sedaj hišni lastnik lokal, ki ga je oddal pred vojno ali med vojno, ako je ta lokal potreben njemu ali njegovim otrokom za delo v njem (delo ni treba, da bi bila obrt), je po načrtu njegova pravica omejena na slučaj, da mu je lokal neobhodno potreben za obrt. Dokazati bo moral torej, da je izvrševanje obrti v odpovedanem lokal uvrščeno njegove eksistence. Tega sedaj ni treba. Na slabšem pa je lastnik tudi v tem, ker se po načrtu ne uvažuje potreba njegovih otrok.

hidroplan iz ravnotežja. Iz mesta so dobro videli, kako se je eno krilo letala hipoma streslo in nekoliko zvililo, potem pa da se je aparat prekucnil in bil namah ves v plamenih in črnem dimu.

× Ogromna tatvina na pošti v Rimu. Rimska policija je prišla družbo tatov, ki je sistematično plenila poštne pošiljke, posebno denarne, ali sicer ponarejala zneske in dvigala denar. V enem slučaju gre kar za vsoto 300.000 lir na škodo Banke Commerciale. Glavni krivec je neki Camillo Grilli, čevljar, ki je pred kratkim prodal svojo trgovino in živel zelo potratno, kar je vzbudilo sum in so mu tako prišli na sled. V zadevo sta vpletena tudi dva poštna uslužbenca, nadalje en lekarnar in en gostilničar.

Georges Duhamel:

Mercierova smrt

(Iz knjige »Vie des Martyrs«, 1914.—1916.)

Mercier je umrl in jaz sem videl jokati njegovo truplo... Nisem verjel, da je kaj takega mogoče.

Ravnar kar so mu umili obraz in počesali sive lase.

Rekel sem mu:

— Vi še nimate štirideset let, moj ubogi Mercier, in vaši lasje so že skoro beli.

— To je odtod, ker je bilo moje življenje zelo mučno in ker sem bil čisto žalosten. Toliko sem delal, toliko delal! In tako bore malo sem imel sreče...

Čez ves njegov obraz so razprežene boleste, drobne gube; tisoč ponižanj je pustilo v njih neizbrisne sledove. Vendar se njegove oči neprestano smehljajo. Med uvelimi potezami bleste te oči v posebni odkritosti in v tako čistem upanju!

— Rešili me boste in morda bom v

bodoče bolj srčen.

Rečem mu: »Da.« Mislim pa: »Oj, nikdar, nikdar!«

Toda hipoma me pokliče. Velik, sajastočn kolobar se mu vdelbe krog smehljajočih se oči. Preko čela mu curijo blede pot.

— Pridite, pojte sem, mi pravi, nekaj strašnega me grabi. Gotovo bom umrl.

Urno se zberemo okrog ubogega, ohromljenega telesa. Samo obraz mu poskuša izražati bojazen. Komaj da se roke malo premikajo na rjuhi. Karteča mu je ločila vse ostalo od živih virov.

Zurimo se, ampak že čutim, da mu peša srce in da usta z mučnimi napori prosijo kapljo, eno samo kapljo iz neskončne čaše zraka.

Polagoma uhaja peklenskim bolečinam. Uganil sem, da se njegova roka pregiblje, da bi zadržala miljo.

— Ostanite pri meni, mi pravi, bom jim se...

Ostanem pri njem. Pot usiha na njegovem čelu. Strašne bolečine izginja-

jo. Zrak znova lije v njegova razbočena pljuča. Sladok pogled se ni nehal smehljati.

Rešili me boste kljub temu, pravi. Prežalostno, preuborno sem živel, da bi že umrl, kajne, gospod?

Stiskam mu roko, da bi mu vili zaupanja, in čutim, da je njegova trda roka srečna v moji. Ugrebel sem svoje prste v njegovo meso, kri je tekla na mojo roko. To zadostuje, da ustvari močno vezi med dvema možema.

Zdi se mi, da se mu je popolnoma povrnil mir. Govorim mu o njegovem lepem domačem kraju. Bil je pek v neki cantalski vasici. Spominjajo se skupaj brinovnega vonja v poletnih dneh, na zelenih pobočjih, in čudovito okusnih mineralnih studencev, ki izvirajo v gori.

Oh, mi pravi, vedno vas bom videl. — Vi me boste videli, Mercier? Zelo preprosto mož je, rad bi se izrazil, pa pristavi samo:

— V oči... vedno vas bom videl v oči...

Kaj pa vendar vidi še? Katera dru-

Gospodarstvo

Z lesnega trga

Kakor je podoba, je potreba po lesu v inozemstvu precejšnja, ker je povpraševanje po našem lesu kljub znatnemu porastu dinarja in precej stabilnim cenam neprestano precejšnje. Zaključki seveda baš iz omenjenih vzrokov niso bili tako številni. Na zunanji trg, posebno v Italijo, nizke cene avstrijskega lesa močno konkurirajo našemu lesu.

Izvoz našega lesa v Francijo je stalno enak, nekaj slabši je izvoz v Švico, a še slabši v Madžarsko. Zaključkov z Italijo je prav malo, kar občutijo posebno slovenski izvozniki. Če bo dinar ostal na tej višini, je pričakovati znižanje cen, ker nas bo sicer Avstrija s svojim ceninim lesom v Italijo popolnoma izpodrinila.

Za izvoz našega lesa prihajajo v glavnem v poštev luke: Trst (za Slovenijo), Reka (za Hrvatsko in Slavonijo) in šele v drugi vrsti Sušak, Šibenik in Gruž.

Največje zanimanje je sedaj za drva za kurjavo, ki se še največ izvažajo v Italijo.

V Slavoniji so bile zadnje dni nastopne cene: hrastovi hlodi I. 1600 do 2000, II. 800—1200; hrastovina za furnirje 2300—3500; fina hrastovina 3200—4200; na zrealni rez 4000 do 5000; deske do 5 cm obrezane 2200 do 2800; grede 3000—3500; francoske dožice, 1000 komadov, 1500—2200; štafi 2000—2300; bukovi hlodi I. 300—400; frizi 700—900; javorjevi hlodi I. 700 do 850; jasanovi hlodi I. 700—900; brestovi hlodi I. 500—650; mehko tesano blago 350—500; brzojavni drogi, hrastovi, 40—50, jelovi 50—80; železniški praži, hrastovi, 40—80, bukovi 30—50; drva za kurjavo, bukova I. 2700—3000, II. 2200—2400, mešana 2300—2500 Din.

Ceškoslovaški sladkor

Vse sladkorne svetovne statistike soglašajo v tem, da bo svetovna produkcija sladkorja v letošnji kamanji znatno nadkriljevala lanskoo. Povečana produkcija se obeta skoro v vseh državah, ki producirajo sladkor. Tako bo Češkoslovaška, katere površina, posajena s sladkorno peso, znaša 299.645 ha, producirala po magdeburskem statistiku 14,5 milijona q sladkorja, a po podatkih domačih tvornic 12,3 milijona q. Ako se vzame srednja številka, bo znašala celokupna češkoslovaška sladkorna produkcija okrog 13,5 milijona q. To je količina, ki reprezentira na podlagi sladkorne cene 200 Kč za q. vrednost 2700 milijonov češkoslovaških kron. Ako bo sladkorni pridelek res dosegel omenjeno številko 13,5 milijona q, bo ostalo za izvoz okrog 10 milijonov q.

Ceškoslovaški listi napovedujejo spricho bogate letine pese tekoni trajanja kampanje stalno pomanjkanje vagonov. Za prevoz pese v tvornice bo namreč potrebno skoro 800.000 železniških vagonov. Sladkorni tvornice šteje Češkoslovaška po prevratu 183.

Radi dobrih izgledov svetovne produkcije so verjetna letos zelo nizke cene sladkorja, kar češkoslovaškim tvornicam pripravlja mnogo skrbi, češ da bodo spričo nizkih cen komaj pokriti produktijski stroški. Padanje cen sladkorja na svetovnem tržišču se že opaža.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (15. t. m.). Pšenica: stara, baška, 5 vagonov 360. Oves: baški, 1 vagon 250. Turšica: baška, stara, 25 vagonov 267,50; nova, za december 200; sremaka za november-december 200. Moka: 11 vagonov, 000 585, 00 555; 00 435; 00 385. Otrbi: 1 vagon 165. Tendence nespremenjena.

Ljubljanski žirinski sejem (15. t. m.). Dogon: 170 konj, 66 volov, 85 krav, 4 teleta in 105 prašičev. Povprečne cene za kg žive teže: voli I. 13,50, II. 12,50, III. 11, krave, debele do 12,50, klobasariče 8 do 9, teleta 17 do 18 Din. Prasici, 6 do 10 tedenski, od 250 Din dalje za komad. Par dobrih konj 16.000 Din. Cene so padajoče. Kupčija je bila srednja.

Zagrebski tedenski sejem (15. t. m.). Sejem je bil slab. Cene za kg žive teže voli, domači, II. 12,50 do 14, III. 10 do 11, bosanski I. 12 do 13, II. 10 do 11, III. 8 do 10, krave, domače I. 12 do 13, II. 11 do 11,50, III. 7,50 do 8,50, bosanske II. 10 do 11, III. 8 do 9, teleta I. 20,50 do 21,50, II. 18 do 19, svinje, domače, nepitane 18 do 21, prasici do 1 leta 17 do 22, svinje, sremake, pitane 25 do 25,75 Din. Konji, komad 5000 do 8500 Din. Krma: detelja 125 do 150, otava 75 do 125, seno I. 100 do 137, II. 75 do 100, slama za krmo 125 do 150, za stelo 88 do 100 Din za 100 kg.

Dunajski svinjski sejem (14. t. m.). Dogon 10.102 komada. Cene mesnim svinjam so padle za 2000 do 3000 aK, debelim svinjam pa za 1000 do 1500 aK pri kilogramu. Za kg žive teže notirajo v tisočih aK: mesne svinje 20—27, debele 25,5—28.

Dunajska borza za kmetijske proizvode (14. t. m.). Tendence mirna. Cene nekoliko oslabele. Notirajo za kg vključno blagovnoprometni davek v rK: pšenica, domača 4200—4300, madžarska s Potisja

4500—4650, jugoslovenska 4450—4550; rž, domača 4250—4300, madžarska 4350 do 4400; ječmen, pivovarski, poljski 5500 do 6200 domači 5300—6100, slovaški 5600—6200, krmilni 3800—4000; turšica, 3480—3550; oves, domači 3600—3700, madžarski 3600—3700, jugoslovenski 3550—3650, rumunski 3550—3600 aK.

S hmeljskega tržišča. Zatec, (CSR), 13. oktobra. Tendence in cene zelo vrste. 2600—2850 Kč za 50 kg. (109 do 120 Din za kg). — Nürnberg, 13. oktobra. Prodanih 200 bal. Cene nespremenjene.

— Zorenje grozdja v vinogradu »Kalvarija« Vinarske in sadjarske šole v Mariboru je od 9. t. m., ko smo v »Jutru« objavili poročilo g. ravnatelja Zmavca, doseglo do dne 14. t. m. nastopne stopnje sladkorja in kisline:

	sladk.	kisl.
beli rizling	20,2	0,98
silvanec	19,9	0,88
traminec	20,0	0,94
šipon srednja lega	18,5	1,25
šipon višja lega	17,2	1,33
laški rizling	17,1	0,92
rizling nižja lega	18,6	0,99
rizling višja lega	19,0	1,17

Kislina je torej pri vseh vrstah znatno padla, sladkor pa napredoval za 4 do 5 odstotkov.

— Dohodki glavnih carinarnic so znašali v tretji dekadi septembra 58.560,700 dinarjev. Največ dohodkov je dala carinarnica Ljubljana, in sicer 12.489.576 dinarjev, potem slede: Zagreb južni kolodvor 6.789.260 Din, Beograd železn. postaja 5.685.482 Din, Beograd Sava 5 milijonov 399.693 Din, Maribor 2.673.401 Din, Zagreb 2.597.220 Din, Novi Sad 2.254.373 dinarjev, Skopje 2.001.020 Din, Sarajevo 1.799.251 Din, Beograd pošta 1.633.245 dinarjev, Split 1.615.746 Din, Velika Kikinda 1.074.346 Din; ostale carinarnice imajo dohodke pod 1 milijon Din, med temi dve slovenski: Rakete 323.830 Din in Jesenice 278.297 Din. Od 1. aprila do konca septembra so znašali skupni dohodki glavnih carinarnic 847.408.384 dinarjev napram 843.252.138 Din v enakem času lanskega leta.

— Izgradnja sušaške luke. S Sušaka poročajo: Semkaj je bil prispel pomočnik prometnega ministrstva Abramović, ki je potoval kot delegat na konferenco južne železnice v Benetke. Ob tej priliki si je ogledal sušaško luko in železniško postajo. G. Abramović je v razgovoru izjavil, da je prometni minister odredil 12 milijonov dinarjev za popravilo luke ter 4 milijone dinarjev za ureditev in izgradnjo vseh potoč, ki vodijo na železniško postajo in do pristanišča. Finančni minister je vnesel vse te izdatke v proračun. Z delom se bo moglo pričeti najbrže že spomladi.

— Ustavitve dela v brodski tvornici vagonov. Iz Broda poročajo, da je ravnateljstvo tamonje tvornice vagonov do nadaljnjega povsem ustavilo delo. Odpuščenih je poleg drugih celo nekaj vodilnih uradnikov.

— Naša letošnja produkcija sladkorja. Po dosedanjih cenah bodo posamezne tvornice v naši državi predelale naslednje količine sladkorne pese: Bečkerek 15.000 vagonov, Novi Vrbas 16.000 vagonov, Osijek 16.000 vagonov, Cervenka 18 tisoč vagonov. Usora 900 vagonov, Cuprija 10.000 vagonov, Beograd 12.000 vagonov in Beji Manastir (Belje) 12.000 vagonov, skupno torej 108.000 vagonov. To bi dalo 11.000 vagonov sladkorja. Ker se za domači konzum potrebuje le 6000 vagonov, se bo torej moglo izvoziti 5000 vagonov sladkorja.

— Oddaja zemeljskih del za razširjenje postaje Brod se bo vršila potom druge ofertalne licitacije pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici 4. novembra. Natančneje se poiže v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

— Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici sprejema do 24. t. m. ponudbe glede konopljinih ceri ter glede dobave vrvi iz jeklene žice in vrvi iz konoplje. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave stekla za zrcala in šip za okna itd.; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave specijalnih stružev; dne 11. novembra pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave železne pločevine za montažne vrste. — Predmetni oglasi so v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— Dobave. Vršile se bodo naslednje dobave: dne 12. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave stekla za okna ter glede dobave steklenega papirja, smirkovega platna, oglja, razne žice, vijakov, raznih kovin, razne pločevine, svinčenih plomb, žičnikov itd. Dne 13. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave raznega telegrafsko-telefonskega materiala. — Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici sprejema do 20. oktobra t. l. ponudbe glede dobave knjigovodske preše. — Dne 7. novembra t. l. se bodo vršile naslednje ofertalne licitacije: pri Odelenju za mornarico v Zemunu glede dobave raznih strojev, motorjev za čolne, orodje itd. za gradbeno upravo v Tivatu; pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani glede dobave lanskega firneža; pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave 60 vagonov peska za livarno. — Dne 8. novembra t. l. pri ravnateljstvu državnih

železnic v Ljubljani glede dobave finega jedernatega železa in specialnega okroglega železa. — Predmetni oglasi so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— Prodaja starih železnih obročev, kožnih odpadkov in odpadkov od jutene preje se bo vršila 27. t. m. pri upravi smodnišnice v Kamniku. Predmetni oglašje v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— Prodaja lesenih sodov od raznih mineralnih olj (1000 komadov) se bo vršila pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu 10. novembra. Natančneje se poiže v Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani na vpogled.

— Znižanje cen sladkorne pese v Madžarski. Prevzemne cene sladkorni pesi v Madžarski so se znižale na 31.000 mK za stot. Letošnji madžarski pridelek sladkorne pese se ceni na 12 milijonov stov. Radi znižanih cen cen bodo pocenile tudi tvornice sladkor za okroglo 1000 madžarskih kron pri kilogramu.

Borza

15. oktobra:

LJUBLJANA. Vrednote: 7 odst. posojilo 0 do 62, Celjska posojilnica 210 do 0, Ljubljanska kreditna 225 do 233, Merkantila 123 do 130, Praštediona 918 do 0, Slavenska 0 do 98, Strojne 130 do 150, Trbovlje 360 do 380, Vevče 0 do 120, 4,5 odst. zastavni listi Kranjske deželne banke 0 do 17,5, 4,5 odst. kom. za dolžnice Kranjske deželne banke 0 do 88. — Blago: les: drogovci, od 4 do 8 m dolž, od 5 cm debel, na drobnu koncu, franko nakl. post., na tek. meter 0 do 0,75; hlodi smrekovi (do 10 odst. jelovi), 4 m, od 30 cm naprej, frk. nakl. post., 0 do 325; deske, I. II., III., franko meja 0 do 690; remeljni, 8-8, 4 m dolž, I. II., franko meja 730 do 0; trami, monte 3-4, 4-5, 5-6, franko meja, 1 vagon 405 do 410 (zaključek 405); bukova drva, 1 q eksportna, franko nakl. post. 29 do 0; oglje, vilano, franko meja 114,50 do 0; bouls hrastovi, franko nakl. post. 0 do 1250; poljski pridelki: pšenica: domača, franko Ljubljana 380 do 0, baška, par. Ljubljana, 75 do 76 kg, 0 do 425; turšica, baška, par. Ljubljana 0 do 390; oves, baški, par. Ljubljana 0 do 315; laneno seme, par. Ljubljana 685 do 0; pšenična moka, domača, sortir., baza 0 do 0, franko Ljubljana 0 do 615; stročnice: fižol: »ribničana«, orig., 465 do 0, »prepelčar«, orig., 425 do 0, »mandolona«, orig., 350 do 0, rjavi, orig., 350 do 0, vse franko Ljubljana; jabolka za prešanje, franko nakl. post. 60 do 0.

ZAGREB. V efektivih je tendence nespremenjena. — V devizah je danes v početku sestanka bila tendenca čvrsta, a je proti koncu oslabela. Tudi blaga je bilo spočetka malo. Čim pa je Narodna banka stopila v akcijo, se je pojavilo tudi privatno blago, s čimer so začetni visoki tečajni bili nekoliko znižani. Promet je bil srednji, a trgovalo se je največ v devizah na Dunaj, New-York in Švico. Notirale so devize: Amsterdam 2815 do 2885, Dunaj 0,098 do 0,1018, ček 0,095 do 0,1015, Italija izplačilo 310,4 do 313,4, ček 309,5 do 312,5, London izplačilo 318,4 do 321,4, ček 318 do 321, New-York ček 70,3 do 71,3, Pariz 473 do 379, Praga 210,5 do 213,5, ček 209,5 do 212,5, Švica 1366 do 1376, ček 1361 do 1371; valute: dolar 69,5 do 70,5, aK 0,1015 do 0,1035, mK 0 do 0,1, lire 0 do 310; efekti: bančni: Trgo 29 do 30, Eskomptna 107 do 109, Kreditna Zagreb 108 do 110, Hipo 56 do 57, Jugo 102 do 104, Praštediona 915 do 917, Slavenska 0 do 90, Srpska 136 do 137; industrijski: Eksploatacija 92 do 93, Drava 210 do 235, Isis 65 do 67, Narodna žumska 37,5 do 60, Gutmann 665 do 680, Slavski 180 do 190, Slavonija 64 do 69, Trbovlje 0 do 380; državni: 7 odst. posojilo 63 do 64, agrarne 25 do 25,5, Vojna škoda 112,5 do 113,5.

BEograd. Tendence čvrsta. Tečajni porasli. Notirajo devize: Dunaj 0,10 do 0,101, Budimpešta 0,09 do 0,095, Bukarešta 38,5 do 39,25, Milan 310,50 do 310,75, New-York 70,8 do 70,9, London 319,5 do 320, Pariz 378 do 380, Praga 210,5 do 211, Zeneva 1365 do 1367,5.

Sokol

SEJA ZBORA ŽUPNIH NAČELNIKOV.

Dne 1. novembra t. l. bo v prostorih JSS v Ljubljani (Narodni dom) seja zbora župnih načelnikov, ki bo obravnavala novi tekmovalni red JSS in predelala vaje za I. medletno tekmo, ki se ima vršiti prihodnje leto. Razen teh dveh točk so na dnevnem redu seje še: poročila sveznega načelnika Mir. Ambrožiča, razgovori o sveznem tečaju, o vajah za naraščaj v I. 1925, o ekspediciji naraščaja na Češko, o posetu Prage ob otvoritvi Tyrševega doma, o statfemnem teku ob kraljevem kronanju in o prireditvah v prihodnjem letu.

Zbor župnih načelnikov tvorijo vsi župni načelniki in župne načelnice, oziroma njih namestniki ali namestnice. Ta zbor je torej najvišja tehnična instanca v jugoslovenskem Sokolstvu, svezni tehnični odbor pa je izvršilni organ zbora župnih načelnikov.

Tehnični odbor je pripravil za to sejo obširno gradivo, in sicer popolnoma nov in do podrobnosti izdelan tekmovalni

red ter vse tekmovalne vaje za medletno tekmo. Oboje je tehnični odbor razposlal tiskano vsem župnim načelnikom, da doma oboje gradivo preštudirajo in pridejo pripravljeni k seji. Vrhutega želi tehnični odbor, da mu župni načelniki še pred sejo pošljejo event. spremenišvalne predloge, da jih ta do seje predela in po možnosti upošteva. Gradiva za sejo je mnogo, zato je predvideno, da bo seja mogoče trajala dva dni.

Savezni tehnični odbor je o tem dopisil zopet lepo delo, ki bo dalo impulz župam in društvom za živahno delovanje v telovadnicah in na telovadiščih. Predpisi za medletno tekmo zahtevajo, da se mora vsako društvo pripraviti za tekmo vsaj toliko, da izvede tekmo v društvu in v župi. Te tekme se vršijo za višji, srednji in nižji oddelek. Vsak oddelek tekmuje v predpisanih prostih vajah, na bradli, drogu in konju na šir, višji in srednji oddelek tudi na krogih, dalje v skoku in teku ter metanju diska, odnosno krogle. Kot prostovoljne vaje so določene vaje na krogih.

Tudi članice tekmujejo v treh oddelkih, in sicer v višjem in srednjem oddelku na bradli, na konju, na krogih, na gredi, v skoku v daljino, v teku in v metanju žoge; v nižjem oddelku na gredi, v skoku v višino in daljino, v teku in v metanju žoge. Vsi oddelki tekmujejo tudi v prostih vajah s posebnim predpisanim nastopom (redovne vaje na povelje). Izbirne tekme se bodo morale izvršiti v društvih do 15. junija, v župah do 15. julija. Šele po župnih izbirnih tekmah priglasi župe zbrane tekmovalce k I. medletni tekmi JSS, ki bo v avgustu 1925. v Beogradu.

To so splošna določila, oziroma predlogi tehničnega odbora za sejo župnih načelnikov. Ti pa imajo pravico predloge odobriti ali spremeniti, nakar postanejo pravomočni in jih bo tehnični odbor objavil članstvu. Isto velja tudi glede vseh predloženih vaj za tekmo. Na ta način bodo društva približno sredi decembra ali mogoče že prej, imela vse predpise za tekme in tekmovalne vaje v rokah.

Sport

SLUŽBENE OBJAVE LLAP.

(Iz 11. seje u. o. dne 7. t. m.)

Sprejme se predlog tehn. odbora, da se v svrhu klasifikacije damskega olimpijskega petboja za prvenstvo LLAP. v letu 1924 z naknadno cenzuro. Dame: 1. Prevec Silva (Primorje) 4220,953 točk; 2. Šantel Duša (Primorje) 3241,130 točk; 3. Bernik Fanči (Ilirija) 3029,421 točk. Moški: 1. Perpar Stanko (Primorje) 2075,295 točk; 2. Jančigaj Miro (Primorje) 1997,175 točk; 3. Gruntar Danilo (Lask) 1775,940 točk.

S. K. Hermes se kaznuje z globo 100 Din, ker ni drugi dan prv. Slovenije postal reditelj (14. 9. t. l.)

Opozarjajo se vsi klubi, člani LLAP, da se jim bo v prihodnje podelila tabranja starta, ako ne izvršijo vse sklepe podsaveza in ne postavijo določenega števila rediteljev za poudavneze mitinge.

Kooptira se na novo v upr. odbor g. Ahan Slavko.

Na predlog tehn. odbora verificirajo se rezultati, doseženi na mitingu za prvenstvo srednjih šol, dne 28. 9.; kot slovenski srednjošolski rekordi in sicer: 100 m: 12,1 sek. (Stepišnik, I. drž. gim., Ljublj.); 800 m: Persche (III. drž. gim., Ljublj.); 2:14,4 min.; 3000 m: Höffer (realka, Maribor) 10:9,5; skok v dalj. z zal. 588 cm Stepišnik (I. drž. gim., Ljublj.); skok v vis. z zal.: 153,5 cm, Berštmar in Gregorka (sr. tehn. šola, Ljublj.); skok ob palici: 295 cm Strekelj (realka, Ljublj.); met krogle: 9,27 m Smernu (I. drž. gim., Ljublj.); met diska: 31,13 m Slamič H. (sr. tehn. šola, Ljublj.); met kopja: 40,58 Orehek (I. drž. gim., Ljublj.)

Verificira se končni placement poedinih zavodov na tem mitingu in sicer: I. mesto: I. drž. gimnazija, Ljubljana 23 točk. Isti pripade prehodno darilo Sportne zveze. II. mesto: srednja tehnična šola, Ljubljana 21 točk; III. mesto: realka Ljubljana 16 točk. Pokal izroči g. predsednik

u. o. vodstvu I. drž. gimn. ob priliki razdelitve ostalih poudavneze daril.

Verificirajo se za S. K. Primorje s pravom takojšnjega nastopa: Jug Franc; s pravom nastopa 19. marca 1925 Umek Anton.

Verificirajo se kot novi slovenski damski rekordi sledeči rezultati, postavljeni pri prvenstvu LLAP. dne 13. in 14. sept.: Met krogle: 745 cm, Bernik Fanči (Ilirija) skok v viš. z zal.: Šantel Duša (Primorje) 135,1 cm; tek 100 m: 13,6 sek. Šantel Duša (Primorje) izenačen rekord; met kopja: 26,43 m; Prevec Silva (Primorje); tek na 200 m: 28,8 sek. Šantel Duša (Primorje); met diska: 23,67 m Kršch Marija (Ilirija); stafieta 4 × 60 m: 33,4 sek., izenačen rekord, Primorje (Ravniki Mica, Šantel Voja, Šantel Duša, Prevec Silva). Ti rezultati se pošljejo v verifikacijo JLAS, kot novi jugoslovenski rekordi.

Prvenstvo LLAP. za leto 1924. v damski lahkootletiki pripade S. K. Primorje s 73 točkami; II. mesto zasede S. K. Ilirija s 35 točkami.

Protest S. K. Primorje v zadevi verifikacije placementa stafieta Ilirije, III. mesto tek 4 × 100 m, po juryju, ker je ista nastopila z neverificiranim atletom in prestopila progo, se ovirje.

Zadeva incidenta v Mariboru, dne 8. sept. se preda obraničnemu sudu.

Po poročilu tajnika I. se izvršijo sledeče spremembe v rekordni listi: Moški: ad 1500 m — I. 24. 9. 1922. — Bončina Franjo — 4:43 m; ima pravilno glasil: 4:43,2. ad 3000 m — 19. avg. 1922. — Praunseis Silvij — 10:36; ima pravilno glasil: Bončina Franjo — 10:31,6 min.

Vsi dosedanja rezultati meta krogle, verificirani kot rekordi, se radi nepravilne krogle črtajo in se verificirajo kot slov. rekord v metu krogle. Rezultat: 10,42 m, Stane Derganc, 30. 8. 1924. pri prv. Jugoslavije. Crosscountry rekord se izrekordne liste kot nepravilen črta. Dame: Črta se v rekordni listi rezultat 7,9 sek. na 60 m — 3. 6. 1922. v Beogradu, Vidmar Marija — ker ni bil pravilno merjen (glasom odborove seje JLAS. od 19. 12. 23.) in se verificira kot novi slov. rekord: rezultat 8 sek., postavljen 29. 9. 22. po Šantel Duši. Ad 100 m dame — 22. 9. 1922. — gdč. M. Vidmar — 14,2 sek., ima pravilno glasil 14,6 sek. Kot nov slov. rekord na 100 m dame se verificira rezultat 13,4 sek., postavljen po Prevec Silvi — pri prv. LLAP. I. 1923. v predteku 100 m. Pri teku 200 m dame: se postavi v rekordno listo rezultat 29 sek., postavljen po Almiri Širca pri prv. LLAP. I. 1923. v predteku 200 m. Ad tek 200 m dame — 31 sek. — 29. 9. 1922. — Marija Vidmar ima pravilno glasil 32 sek. Ad stafieta 60 × 80 × 120 × 200 m dame: 20. 5. 1922. — S. K. Jadran — 1:09 min., ima pravilno glasil 60 × 80 × 100 × 200 m — 1:10,2. Ad met diska dame: 20,47 cm — 29. 9. 1922. — Cimperman Marica — ima pravilno glasil 21,66 cm.

LNP. Danes v četrtek ob 20. seja u. o. v sobi Sportne zveze, Narodni dom.

Ilirija: Primorje. Prvenstvena tekma med navedenima rivaloma se vrši v nedeljo dne 19. t. m. ter obeta zanimiv in oster boj. Da bosta dali obe moštvi vse iz sebe je gotovo. Predvsem so skušali izvojevati si zmago Ilirija ter si tako osigurati prvenstvo jesenske sezone. Tekma se vrši na igrišču Primorja, Dunajska cesta, ter prične ob 15.30. Ob 15.45 igrata obe rezervi. Predprodaja vstopnic od petka dalje v trafikah Sever, Šelenburgova ulica. Dijaške in mladinske vstopnice pri blagajni na igrišču.

Kriza pri S. K. Hermes. Kakor smo doznali, se nahaja naš S. K. Hermes v hudi notranji krizi. Tajnik kluba g. Lukežič je demisijonal ter odložil sploh vse funkcije pri klubu. Odstop g. Lukežiča je za S. K. Hermes težka izguba, kajti g. Lukežič je splošno znan kot dober sportni organizator in propagator. V interesu mladega in agilnega kluba je, da se notranji spori čimprej likvidirajo. K stvari se še povrnemo.

Iz JNS. Iz seznama JNS se črtajo nastopni klubi: SAD. Amater (Subotica), SAK. Concordia (Subotica) in RAD. (Subotica).

Nov svetovni rekord v metu kopja je nedavno postavil Norvežan Gomme Lindström v Stockholm s 66 m 62 cm.

Jug. zimskosportni savez sklicuje za petek 17. t. m. zvečer ob 8. v damskem salonu kavarne Emona sestanek vseh zimskih sportnikov, ki si žele nabaviti svojo opremo. Savez bo predložil došle ponudbe, da morejo sportniki izbrati ono, kar jim najbolj konvenira. Prosimo točne udeležbe. Po tem sestanku se vrši seja zbora nastavnikov. Udeležba za vse obvezna. — Tajnik.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 15. oktobra 1924

Ljubljana 206 nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Z
-----------------	----	-------------	---

L. Lipovec: Spodobni ljudje

Petero enodejank. Založila in izdala Zvezna knjigarna v Ljubljani.

Vojna, ta elementaren ventilator, ki po besedah Dostojevskega izčisti ves smrad in gnolobo stoletja, je napravila, da so se ljudje potem, ko je bilo klanje na frontah končano, pokazali v svoji pravi luči. Večina trdi, da je vojna človeštvo prinesla škodo. A pojmovanje tistih, ki trde to, je enostransko in subjektivno. Vojna ni prinesla škode, ona je škodo samo pokazala. In smo videli, da je ta škoda prav za prav doma v nas samih in da zvrčajo krivdo v tej zadevi na vojno samo tisti, ki se sramujejo svoje lastne nagote.

V tem pogledu so bili posebno poučni časi po vojni. Gošča, ki se v moralnem življenju razkaja na dnu, je začela sedaj razširjati smrad prav na vrhu, tja so spivali vsi lahki značiji, vsa včlovečena izpričenost. In žetve postaja počasi že konec. Vračamo se nazaj v normalne razmere in v petih, desetih letih bomo videli, da je obup tistih, ki trde, da se škoda svetovne vojne ne da popraviti, čisto navadno kverulantstvo.

Obraz «novih» ljudi, ki so izšli iz vojne in njenih posledic je bil zadnja leta tako izvirajoč, da je naravnost klical po satiriku. V nesrečo ga nismo imeli. Ko bi tlela v kom vsaj iskrica ruskega dramatika Ostrovskega — o j, bogate žetve! Tudi literature se je lotila dekadence. Mesto spak, ki kažejo resnico, smo dobili par osladnih romanov, ki se laskajo propadajočemu meščanstvu. S tem smo opravili. In že smo začeli misliti, da je šla vojna kar tako za zabavo in kratak čas čez nas, ko smo dobili dve resnejši deli: Pahorjev roman «Medvedje in Lipovec cikel enodejank «Spodobni ljudje».

Obe deli sta si v nekem pogledu sorodni: obe razgaljata propadlost, plitkost, manjvrednost tako zvane «srednje druž-

be». S parveniji je bil vedno težek in ne-hvaležen posel. In priznajmo si, da teh med nami ni malo. Pahor in Lipovec sta imela toliko poguma, da sta jim pogledala v obraz ter povedala o njih ostro, toda resnično sodbo, kateri je treba pridrži.

O Pahorjevem romanu se je mimogrede že pisalo. O njem je izpregovorilo dnevno časopisje — revije do danes menda niso imele časa in priložnosti, da bi ga ocenile. Vendarle delo ostane, kar je umetniško hladna, toda sociološko dobra slika z zdravimi tendencami. Čudno in prečudno, da se ta zgodovina skoraj v celoti ponavlja pri Lipovcu.

Pseudonimni Lipovec je napisal petero enodejank. Prva nosi naslov «Čisto ro-ljubje». Dr. Egon Vidic, odvetnik v ob-mejnem mestecu, se poteza za zastopstvo okrajne posojilnice, kjer se mu obeta ma-sten dobiček. Na poti pa mu je star notar in njegov poslovodja «kincip-jent». Tema dvema je treba za vsako ceno iztrgati zastopstvo in ga prenesti na Vi-dica. Slučaj nanese, da pade v to družbo poslanec Petek, vinski brat in babjek. Ta ima pri posojilnici vpliv in z njim bi se dala stvar urediti. To se tudi zgodi. Za ceno par kozarec vina in objema Vi-dice tipkarice Škerjančeve pridobi Vidic Petka na svojo stran in zastopstvo mu je zagotovljeno. Notar in njegov sollicitator sta izigrana, zmagalo je «čisto rodoljub-je» odvetnika Vidice, ki po končani za-devi naznani veselo novico svoji ženi-Nemki po telefonu.

Druga enodejanka v tej seriji «Roka-roko» (umiva) obravnava podeželskega trgovca, ki hoče doseči čast cesarskega svetnika. Do te časti pa ni lahko priti običajnemu zemljanu. Treba je velike protekcije. In ta se najde. Z ženo trgovca Rakarja ima zahrbtno ljubavno razmerje z Italijanko poročeni okrajni glavar pl. Birola. Ta prinese Rakarju sporo-čilo, da mu je zaželjena čast cesarskega svetnika izposlovana. A za to čast je treba nekake «plemenite» odkupnine.

Glavar potrebuje denarja in ga seveda dobi pri Rakarju. Ko je ta prizor pri kraju, pa se pojavi okrajni sodnik Grad-nik, ki naznani Rakarjevima, da je ... on izposloval trgovčevu imenovanje za cesarskega svetnika. Gradnik, pošteni-jak, odide za svoje zasluge praznih rok, gla-var Birola pa prejme za svojo lumparijo v nagrado še tucat butelj najljubšega vina. Tako je roka roko umila.

Tretja enodejanka «Živeti» nas vodi v nov milje. Bivša koristke, pozneje z rit-mojstvom poročena Beata Knific, rojena Doufek, je obvdovela. Je pa še mlada. Komaj petindvajsetletni se ji hoče ne ljubezni, ampak moških. Pokojnina, ka-tero prejema po svojem možu, ji ne za-došča za življenje. Resnega snubca, ideal-no-naivnega sodnega avskultanta Potre-bina odklanja, ker ni dorasel njenim ka-pricam. Pa tudi zavrne ga ne, temveč se z njim igračka. Za vsak slučaj si ga hoče ohraniti. Tu pa se pojavi varuh Beatinih otrok, generalmajor v pokloju Rudolf pl. Andrijič. Možu je že 56 let, toda po svoji stari oficirski navadi lovi mlade ženske, katere plačuje s težkim denar-jem. Temu degenerancu se Beata poda, potem ko izrazi od njega večjo svoto de-narja. Oba odpujeta na Dunaj, navidez na obisk Beatinih otrok, v resnici pa na sladostne ure. Beatina mati medtem doma poboleva in omedleva in naivni avskultant dr. Potrebin, ki je neumno za-ljubljen v Beato, ostane z dolgim nosom. A izkušnja ga ne izpametuje. On nori za Beato še naprej. Ni mu namreč dano spoznati, da se ta ženska ne bo nikdar izprobrnila in da je geslo njenega živ-ljenja samo uživati, «živeti», nikdar pa ljubiti.

Četrta enodejanka obravnava satirično pojmovano «Iskreno ljubezen». Tomaž Križaj, davkar v pokloju in posestnik vile, ima 18letno hčerko Pavlo. Za njo hodi in pri njej doseže vse, kar hoče, od-vetniški koncipijent dr. Ferdo Kovač, ki ima razmerja tudi z drugimi ženskami. Pravkar je postal oče nezakonskega otro-

ka. A to ga ne ovira, da ne bi baš ta dan prišel h Križajevim prosit za Pavlino roko. Tik pred njegovim prihodom pride tudi pošta in z njo anonimno pismo, ki naznani Križajevim Kovačevu očetov-stvo. Pedantnemu Križaju se računi ne umajajo. Preden odgovori na Kovačevu snubitev, hoče vedeti, če je Kovač res nezakonski oče. Koncipijent se nekoliko obotavlja, potem pa prizna in Križaj ga nažene iz hiše. Take nesnage noče imeti v svoji družini. Toda, o Bože! Pavla do-zna za očetovo dejanje, popade jo omed-levica in treba je po zdravniku, ki na-znani Križaju, da je — vesel dogodek na potu. Pavla bo kmalu mati. Križaja se loti strah: tolike sramote bi tudi on ne mogel prenesti. Treba je torej vsakakor dobiti nazaj Kovača, ali kako? Mož je predzren in izziva, ker ve, da ima vse karte v svojih rokah. Naposled privede preganega snubca nazaj zdravnik, ki doseže med Križajem in Kovačem po-vrnitvo v imenu oficijelne morale, kakor se ta reč imenuje v naši malomeščanski frazeologiji.

Opisane štiri enodejanke se gode pred vojno. Pisatelj pa je hotel tudi pokazati, kako je na njegove junake vplivala vojna in je napisal k štirim komedijam epilog v obliki pete komedije. Postavljen je vse svoje glavne junake iz prejšnjih štirih del v letoviški kraj po svetovni vojni. Tu srečamo: odslavljenega glavarja Bi-rollo, vojno milijonarko Rakarjevo, lahkoživko Beato Knificovo, odvetnika Vidice, sodnika Potrebin, dirigenta ko-mercijsko-industrijske banke dr. Ko-vača, novega junaka, lirčnega tenorja Etbina Skalarja in begunko trgovko Trudnovo.

Družba tvori komite za koncert. In radi koncerta se je treba temeljito po-svetovati. Stvar ni lahka. Treba je dobiti sotrduke, razdeliti vloge, vedeti, kakšno mesto tiče komu. A mesto koncertnega posvetovanja se suče sestanek samo okoli dediščine svetovne vojne: okoli ve-rižništva, špekulacije, nizkotnih intrig.

Samo tega so namreč zmožni junaki «pre-kvašenega sveta». Birola se žene, da bi dobil roko vdove Rakarjeve, Kovač, ki ima doma pet otrok in živi v navskrjuju z ženo, lazi za Beato, dr. Vidic veriži, Etbina Skalar prodaja lire ... To je res-nično družba, nad katero bi moral priti potop. Edino dr. Potrebin je še vedno stari borniranez in pride šele na koncu dogodka do koristnega spoznanja, da med temi ljudmi ni mesta zanj. Koncert se razbije od debati, komu naj pripade dobiček prireditve. Rakarjeva kot pre-dsednica pripravljalec odbora zahteva dobiček za jugoslovanske invalide, trgo-vka Trudnova ga hoče obrniti v prid rev-nim beguncem, a dr. Potrebin pletira za to, da se vrši koncert v korist Cankar-jevemu spomeniku. Soglasja med navzo-čimi ni mogoče doseči in kar se iz tega izpričenega «prekvašenega» sveta izjmi, je samo to, da privoli Rakarjeva v po-roko z odpuščenim glavarjem Birollo. Roka je roko umila ...

Lipovecve dramatične satire so kakor nalašč prišle v času, ko so ljudje že mis-lili pozabiti na vse, kar je bilo. Tehnično so uspele delca in posebno — čilno je pri njih to, da se proti koncu ne slabšajo, ampak da postajajo boljše. Od prve, naj-sibkeje, druge in tretje, ki sta že vidno močnejši, se avtor obrne h krepki «Iskre-ni ljubezni», ki je napisana zanimivo in napeto do zadnje vrste. Nato pride še zaključek «Prekvašeni svet», v katerem lj-dje ne nastopajo, ampak naravnost živijo. Koliko hvaležne hrane je v teh drobni petih knjižicah za naše na e po-deželjske odre! Kako se bodo ljudje sme-jali, izločevali sebe iz takega kroga in vendar ostali stari grešniki! Resnično: potreba je, da pridejo «Spodobni ljudje» med ljudstvo. Kar pogumno na oder z-njimi! Čas je že, da se to smrdljivo in škodljivo ozračje, katerega je zapustila svetovna vojna, temeljito izčisti!

Knjige se dobe tudi v Tiskovni za-druzi, Ljubljana, Prešernova ulica 54.

Vsaka beseda 60 par

Mali oglasi

Za "Dopolnjenje" in "Zbiranje" vsake beseda 1 Din

Stane vsaka beseda 60 par. Za "Dopolnjenje" in "Zbiranje" vsake beseda 1 Din. — Priobčujo se le mali oglasi, ki so plačani vnaprej. Plača se lahko tudi v zbiranju. Na vprašanja odgovarja uprava le, če je vprašanje priložna znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (3 Din).

Obiti

Pozor!

Štir si hoče nabaviti tr-petno pohištvo poceni (tudi na obroke), naj se oglasi pri Fr. Zupančiču na Glincan št. 20 ali v Hrenovi ulici št. 19. 21820

Beli tile klobočki

po 150 Din, barvnati od 100 Din dalje — preoblikovanje 25-40 Din — zametasti-izvirni tudi iz starega se na-pravijo po 70 Din. Istotako se sprejemajo tudi moški klobočki v popravilo v kra-marški baraki št. 10 (oro-dina) Vodnikov trg. 20531

Pozor, čevljarji!

Za strojno oblikovanje lukenj za gumbe pri gornjih delih (Knoplocher), se priporoča čevljarja Maher & drug v Ljubljani, Na mirju št. 2. 21911

Šuške (dobe)

Krovi

Izpušeni v pokrivanju zume-tulim škrlitjem, se sprejemajo. Oglasti se je v pisarni Slavtine družbe v Ljubljani, Lavstikova ulica. 21849

Iščem mlinarja

ki bi prevzel takoj mlin za dve leti v najemu kot po-najemnik. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21846

Bonno

Išče boljše trgovsko družino v Somboru za svoje otroke, s katerimi je posil samo upo-slaben, popoldne pa bi po-naznala hišni gospodinj. — Krasno stanovanje, plače Din 400 mesečno zagotovljena. — Hrana je prvorazredna in do-tična oseba se prevzame v družinsko življenje. Re-ferenca se samo na popo-lnoma verne osebe. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Bonno“. 21828

Več spretnih pletilk

se sprejme v službo za vol-ne izdelke. Osebnost zglasi-lev med 5. in 6. uro vsak dan pri: Stari tovarni no-savici in pletenici M. Franzl sinovi, Ljubljana, Privoz 10. 21826

Teracarja

Samostojnega, se sprejme takoj v stalno delo. Plača po dogovoru. Slomškova ul. 19. 21791

Krojaški pomočniki!

Sprejme se več spretnih, treznih in dobro izvešanih krojaških pomočnikov za ve-lika dela v konfekcijski to-varnici Fran. Derenda, Gle, Ljubljana. — Vsi naj na-stavijo osebne ali plemenite ponudbe, ozir. naj se zgla-se v pisarni na Emonski cesti št. 8. 1980

Zobotehna vajenec

s štirirazredno meščansko ali srednjo šolo, se sprejme takoj na delo. Hrana in sta-novanje dobi po dogovoru. Pojavnika dr. P. O. rita in c. Gospodarska cesta št. 12/1 (od 10.—12. ure). 21768

Točilec

se sprejme takoj. Naslov v upravi „Jutra“. 21894

Trgovski pomočnik

ki je posebno dobro izve-šan v manufakturji, se spre-jme v trgovino z mehanim blagom na deželi. Ponudbe pod „Vesten 59“ na upravo „Jutra“. 21923

Trgovski potnik

se išče za prodajo „Svetlin“ kemičnih izdelkov proti vi-soki mesečni plači in pro-viziji. Nastopiti je takoj. — Referenca se samo na reno in strokovno moč. Pismene ponudbe na tovarnico „Svet-lin“, Ljubljana, Vegova 2. 21942

Mesta varuhinje

(vzgojiteljice) otrok, išče go-spodinjo pri boljši rodbini za čez dan. — Ponudbe pod šifro „Nastop takoj 11084“ na upravo „Jutra“. 21871

Samostojna šivilja

išče pri starejši gospe, naj-ra-ve samelj. stanovanje. — Bila bi ji v pomoč pri vseh delih. Ponudbe pod značko „Narodna“ na upr. „Jutra“. 21863

Trgovska pomočnica

večja v vseh strokah trgo-vine, pridna in poštena, išče službe. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21717

Mlad trg. pomočnik

išče službe v mehani trgov-i ali manufakturji. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21120

Absolvent trg. šole

4 razredi meščanske šole, 4 let mesta praktikanta pri kakem trgovskem ali drugem podjetju. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21900

Mlad iniel. mizar

išče službe za takoj ali po-zneje. Pozor! po dogovoru. Ponudbe pod „Rezar“ na upravo „Jutra“. 21922

Natakarica

(začetnica), ki zna tudi si-vati in druga hišna dela, išče službe za takoj ali 1. novembrom. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21923

Lesena baraka

nasproti pivovarni „Union“ ter zraven igrišča „Mirje“, napredaj. — Standard Oil Comp. „Balkan“ (Julij El-ber). 21805

Perzijska prenoaga

zelo krasna, 454 x 348, se proda. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21778

Za nizko ceno

se proda popolnoma zdav nov LES: deske in trami od podtega paviliona na ve-le-sedmu, za središnje podre-žnih sob ali za kakšno podobe sgrajbe. Polvre se v Lin-hartovi ulici 25. 21861

Zaradi opusta trgovine

se v manufakturji-modni tr-govini JOS. BEDRAC, Ljub-ljana, Aleksandrova cesta 12, prodaja, doktor traja zainga, vse blago po vsaki sprad-njivi ceni. 21811

Kompletna postelja

z nočno omarico, se radi po-manjkanja prostora poceni proda. K temu divan in dva stoila, vse dobro ohranjeno, priprona omara za oblačila, kopalna kupa, stinska pe-le-rina in sukla. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21821

Naznanilo!

Večja množica raznih otrok-kih in igračnih vozličkov (ostankov posameznih vzgo-jevalcev „Tribuna“, se po smatruje zbirati ceni pro-da v Ljubljani, Karlovska c. št. 4. 1933

Perje

kokoške, gosje in gosji puh ter račje, oddaja vnašo mno-šino po zmernih cenah trd-ka E. Vajda, Čakovce. 1983

Jekleno pločevin. lonci

emafirant ali pocinjent, v velikosti od 6 do 30 litrov, se dobe po 9 dinarjev krog, trčrki Mihael Omahen v Višnji gori. 21912

Pisalni stroj

z vidno pisavo, dobro ohran-je, kakor nov, in kopiran preča, se poceni proda. — Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21913

Moško kojo

„Puch“, se skoraj novo, pro-da za 1900 Din Lenarčič Vinko, Mengoš št. 45 (mlin). 21898

Moška pelerina

dobro ohranjena, črna, se proda za 400 Din v Sodovski stezi 2. 21925

Spalno sobo

iz orohovega lesa za 2 osebi, lepo, dobro ohranjeno, se proda po jako ugodni ceni. Ogleda se v Spodnji šiški, Lepodvorska ulica št. 181 (v bivši pisarni J. Goljevega). 21781

„Jutrov“ roman LUCIFER

katerega skozinsko napeta vsebina, preple-tena z fantastičnimi zapletji od začetka do konca, ki prinašajo navdušenemu čitatelju z interesantnim razmotavanjem vsak bip presenečenja, ki mu že sledi razod-ranje in konstantna in zopet presenečenje tako, da so čitatelji nestrpno pričakovali vsako nadaljevanje romana, je izšel in se do-bira pri upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Vel, ki so za čitali in oni, ki niso imeli te-pilke naj si ga takoj naroče za svoje d-mače knjižnice.

Bolj zabavati Vas ne more nobena knjiga!

Vezava stane Din 55. Broširana pa Din 45

Kupim

Suhe gobe, brinjevo olje in fišol kupuje po najviš-ji cenah ter proci za po-zvarjene ponudbe trvdka Fr. Sirc, Kranj. 1117

Polhove

in vse druge koše divjati-ke kupuje skozi celo leto v vsa-ki množici. Zdravje. Tr-go-va v Ljubljani, Sv. Tri-go-rijana ulica 9. 1905

Gobe in fišol

kupi po najvišji ceni trvdka Mihael Omahen, Višnja gora. 21900

Pozor!

Plačujem bolje kakor vseh-der drugi za stare oblike, čevlje in pohištvo. Dopl-a-rica zaostuje, da pridem na dom. — Drame Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba na-brezje 29. 21925

Enonadstropno hišo

lepo, v ljubljanski okolici, pripravnno za trgovino, se poceni proda. Ponudbe pod „Seltter“ na upr. „Jutra“. 21938

Oporemljena soba

se takoj odda. Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21798

Soba

z dvema posteljama, se išče za takoj, eventualno tudi s hrano. Naslov je pustiti v upravi „Jutra“ pod značko „Soba 11116“. 21931

Dve prazni sobi

ali 1 soba s kuhinjo, se od-da takoj ali 1. novembrom za 500 Din. — Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21932

Družabnica

s kapitalom 70—80.000 Din, trgovsko nabavljena, želi vstopiti v kako dobro pod-jetje ali trgovino. — Event, prevzame tudi trgovino ali podružnico. — Ponudbe pod „Dobra trgovka“ na upravo „Jutra“. 21844

Družabnica

s kapitalom 100—150.000 Din išče gospa za dobro vpelja-no trgovino v mestu. — Ponudbe pod šifro „Trgovca“ na upravo „Jutra“. 21829

10.000 Din posojila

iskam za razširjenje trgo-vine s mešnim blagom na prometnem kraju, brez kon-kurence, za eno leto proti 40 odst. obrestim. Ponudbe pod „40 odst.“ na upravo „Jutra“. 21914

Družabnik se išče

za potujoče kino podjetje. Prednost imajo elektricni-za ali kinopertarji. Vsi se izve pri Ivanu Požarniku, fotografu v Ljubljani, Alek-sandrova cesta 3. 21921

Pozor!

Tiheska družabnica iščem za-mo radi pomankanja obrt-nega kapitala, za kipearsko not. Rabim 35—75.000 Din. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Tih družabnik“. 21920

Na stanovanje in hrano

sprejem gospodinj. Naslov v upravi „Jutra“. 21848

Sobico

še le mogoče z vso okrho in le za dobo 15 dni, išče soliden prieten gospod. — Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Trgovski 11083“. 21882

Mesečna soba

elegantno opremljena, blizu justine palače, solčna le-ga, v 1. nadst. nove hiše, se odda. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod značko „Ele-gantna 11025“. 21759

Stanovanje

1 sobe in kuhinje, ali sobe s skuporabo kuhinje, išče mlad zakonski par brez otrok najkneje do 1. novembra. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod „Najno 11102“. 21897

Na stanovanje

se sprejme gospod ali dijak, event. tudi na hrano. — Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21927

Na stanovanje

event. tudi na hrano, se sprejme sostanovalec. Elek-trična razsvetljava. Najraje akademika ali dijaka. — Naslov pove upra-vo „Jutra“. 21924

Razno

Vsakovrstne voznje

prevelike, kurovo in drugo prevzame in okrobi naj-bitrje in po solidnih cenah Komar Lojze, Krakova ul. št. 13. 20821

Wertheim blagajne

priporoča „Ljubljanska ko-mercijska družba“, Ljublja-na, Bietwelsova cesta št. 18. 1099

Na izbornu hrano

domačo, se sprejme več go-spodov. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod značko „Iz-borna 11025“. 21757

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

„Vrt“, Džamena in drugoti, družba s o. z., Maribor. — Največji izbor raznovrstnih plemenitih se- (ce-pov) v najplemenitejših vr-stah in v vseh oblikah. Plemenite vinste, trte na američanski podlogah, ka-ker tudi cepe in pod-ose istih — Seme selenjave, cvetla in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno vrstne grmovje in dreve imamo celo leto. Zahtevajte cenik! 21044

Družabnica

s kapitalom 100—150.000 Din išče gospa za dobro vpelja-no trgovino v mestu. — Ponudbe pod šifro „Trgovca“ na upravo „Jutra“. 21829

10.000 Din posojila

iskam za razširjenje trgo-vine s mešnim blagom na prometnem kraju, brez kon-kurence, za eno leto proti 40 odst. obrestim. Ponudbe pod „40 odst.“ na upravo „Jutra“. 21914

Družabnik se išče

za potujoče kino podjetje. Prednost imajo elektricni-za ali kinopertarji. Vsi se izve pri Ivanu Požarniku, fotografu v Ljubljani, Alek-sandrova cesta 3. 21921

Pozor!

Tiheska družabnica iščem za-mo radi pomankanja obrt-nega kapitala, za kipearsko not. Rabim 35—75.000 Din. Ponudbe na upravo „Jutra“ pod šifro „Tih družabnik“. 21920

Dr. JUG

ne ordinira do konca leta 1924.

Kaj kupiš najugodnejše?

Svilene flor nogavice 39 Din
Volneni jumperji 68 Din
Zimske tricot rokavice 25 Din
Crép de Chine 95 Din in 130 Din
Damsko perilo kos 39 Din, garnitura 84 Din in razno drugo blago po kon-kurenčnih cenah.

A. Šinkovec nasl. K. SOSS
Mestni trg 19. 1919/a II

Proda se

dobro ohranjena

oklopna blagajna

varna pred ognjem in vlomom, no-tranje plasti betonirane, 182 cm visoka, 123 cm široka, 80 cm glo-boka, z dvema tresorjema, visočina à 35 cm, 16 safes deposits okrog 11x23x45, s prostorom za knjige, 43 cm visokim.

Ponudbe in vprašanja naj se na-slove na: Ljubljana, poštni predaj št. 107. 5283/a

Ivan Jax & sin

Ljubljana

Gospodarska cesta

priporoča

svojo bogato zalogo

Pisalnih strojev

„Adler“ in „Urania“

Šivalnih strojev

za rodbino in obe

Voznih koles

Styria - Dürkopp - Orozec

kolo (Waffenrad).

Ceniki znatni in franko.

Opozorjamo na

Zakon o oblastni in sreski samoupravi

ki se uroča pri

Tiskovni zadrugi v Ljubljani

ter velja s poštno vred Din 6-50.

Veridicus

Pater Kajetan

Roman po ustnih, pisanih in tiskanih virih

In so zalili to sveto popevko in so urezali drugo ter jo zopet zalili. Pa so se šele ob eni po polnoči spomnili, da so se pregrešili: a so se le zakrohatali, nalili čaše in zapeli objestno:

«Tičica, golobčik,
kuščaj mene v gobčik,
ti si moja, jaz sem tvoj!
Vselej Bog pomagaj,
kušekaj, binčekaj,
primi me za vrat!
• Ti si golobičica,
jaz sem pa golobčik,
ti boš mene, jaz bom tebe
kušekal u gobčik!»

Pa je podromljal Ciril, iskal in razmišljal, katero bi usekal, ko je dvignil p. Ignacij čašo in zakrohčil:

Prav lepa je farba, še boljši je žmah,
zavoljo kompanije, natoč' ga še en glaš!
En glažek vinca frišnega
na zdravje birta hišnega,
na zdravje totih vseh ljudi,
sam Bog jih naj živi!»

In veseli patri so iztresali pesem za pesmijo, čašo za čašo ter bili vedno razigranejši; vse v samostanu je smrčalo, le Danijelovo okno je bilo odprto, iz njega pa se je valil dim ter je hrumela pesem:

«Moja stara se grdo drži, drži, drži,
kot klesče nad mano hrešči, hrešči, hrešči;
fantje, bodimo dobre volje,
dokler nas baba ne kolje,
saj smo ledek in frej in frej in frej!»

Težke so jim bile glave in težki jeziki. Okoli štirih zjutraj, ko je bilo treba iti v kor na mutatino, sta bedela le še pp. Ciril in Danijel. Dremotno je iskal Ciril akordov po svoji kitari, ko je dejal Danijel:

«Zapoj mi še tisto o umrli devici! A tiho, rahlo, prav nežno!»
In Ciril je zapel:

«Ta devica je umrla
nocoj leto' noč,
sam Ježus, Marija
ji gresta u pomoč.
Ta devica je umrla,
na parah leži,
nebeška družina
se je veseli.
Deklič, fantič,
poglejte jo vsi,
kak' se ta devica
veselo drži!
Ta devica v nebesih
špansirala bo,
nebeškemu sinu
prepevala bo.»

Tedaj je zaihtel Danijel in zaječal, Ciril pa je skočil in vprašal:

«Kaj ti je? Mar jokaš, káli? Ali si pijan?»

«Ah, skeli me — tu pod očesom... kakor ogenj me peče in solzi se mi samo od sebe... Daj mi, prosim, še obkladek! — Tako. — Hvala! Pa pojdi zdaj spat!...»

In res so spali vsi štirje pozno v jutro. Potem pa so začeli znova. In pravkar so jo na čast kavalirskemu kletarju patru Urbanu v novem vinskem navdušenju unisono kravkali:

«Vre, vre, vre! — Mi smo Ribničanje!»

ko je vstopil prior.

Po celi je smrdelo po vinu in dimu, po tleh so ležali kupi čikov, na mizi prazni, umazani krožniki, po tleh pa vrsta praznih butilk.

Kakor ris je premeril prior zbrano družbo. Kakor bi jih stisnila njegova koščena pest za grla, so utihnili sredi akorda. Z desnico je prior zamahnil proti dverim in vsi trije so se

odplazili kakor tepeni kužki. Miren je ostal le p. Danijel. Celo smehljal se je, ko je dejal:

«Ave! Izredno odlikovanje, p. prior. Izvolite sesti!» — In izzivalno je meril priorja.

Prior pa ni sedel. Stopil je najprej k oknu in ga zaprl, nato je šel k vratom, odprl, iztegnil vrat in se oziral po hodniku na desno in levo.

«Nič se ne bojte! Prav varna sva,» je dejal Danijel in se režal.

«Jaz naj se ne bojim? Za vas gre! Vi se opravičite: obtoženi ste indirektnega umora in v rokah imam dokaze!» je rekel prior.

«Od koga?»

«Od pokojnice! — Evo, njeno pismo!» — In prior mu je pomolil pismo pred oči. Danijel je čital, potem pa se je namrdnil:

«Imate li dokaze, da je vse to resnica? Ali imate priče, da vse to-le ni podla laž?»

«Vi tajite še vedno?»

«Tajim in bom tajil vedno. Naj nastopi, kdor me je videl ž njo v grešnem objemu ali vsaj v družbi pokojničini! Naj nastopi, kdor dokaže, da je bila z menoj noseča! Naj nastopi, kdor me je slišal, svetovati ji, naj si odpravi zarodek! — Ponašam: jaz pokojnice nisem poznal, nikoli videl, nisem ž njo nikoli govoril in sem glede vsega popolnoma nedolžen! Tožnikova stvar je dokazati, da lažem.»

«A pokojnica je Golobu povedala prav isto, kar je tu napisala; Golob je vse to povedal p. Benediktu z istimi besedami, kakor včeraj vsemu konventu...!»

«Pokojnice je torej lagala ustno in pismeno, Golob in pater Benedikt pa njene klevete samo ponavljata!» je izjavil bolnik.

«Človek, ki stoji smrti obraz v obraz... tako mlado, življenje veselo dekle v zadnjih trenutkih vendar ne more lagati in ni lagalo. Pater Danijel, vi ste zločinec in celo prav predzren zločinec!»

«Vi to pravite?»

«Jaz — in izročim vas sodišču!»

«Tega ne storite, gospod prior! Bilo bi blazno, ako to storite; blazno, ako sem zločinec ali ako nisem. Kajti če se začne razpravljati tale moja afera, se sproži plaz, ki podsuje še marsikoga...»

Že za 48 dinarjev

1 meter dobrega LODNA
1 meter dobrega SEVIJOTA
1 meter dobrega SUKNA

dvojne širine dobite pri trdki

LENASI & GERKMAN, Ljubljana

Aleks. Ejud ml.

Ljubljana, Kongresni trg št. 6.
Higienično urejeni moderni damski česalni salon.
Zaloga slovite specialitete za dame:
Kamfor krema kraljice Marije.
Specialiteta:
Lasni obročki in vsa lasna dela.
Odprto: od 1/2.8. do 12. ure in od 1/2.2. do 7. ure,
ob sobotah do 8. ure zvečer.

Sadni sejem

18., 19. in 20. oktobra

na prostoru 5275a
„Ljubljanskega velesejma“.

Najugodnejša prilika za nakup
finega namiznega sadja
v velikih in manjših množinah.

†

Smrtno potrjeno javljamo vsem sorodnikom in znancem pretužno vest, da nam je v sredo 15. t. m. ob 4. uri zjutraj umrla naša draga mati

Marija Majdič roj. Ertl

Pogreb nepozabne se bo vršil v četrtek ob 4. uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, 15. oktobra 1924.

Josip, Herman, **Marica**
sinova hči

Telefon št. 3 **Žarnice Osram** Telefon št. 3

kupite najceneje pri firmi
Ivan Bogataj
koncesionirano elektrotehnično podjetje
v Ljubljani, Kongresni trg 19
poleg Nunske cerkve

Trgovina in zaloga instalacijskega materiala, telefonskih aparatov, modernih svetilnic in svetilk ter modernih signalnih naprav proti vlomom.
5418a Zahtevajte cenik!

Želod, 5404-3
bukov žir, borove in jelove storže, hrastov mah, lipovo seme in vse druge gozdne in poljske pridelke kupuje po najboljših cenah trdka „Goban“, d. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 85, telef. int. 924.

Obleka obledela izgleda kakor nova ako je kemično čiščena in pobarvana v I. kemični čistilnici in barvariji **JOS. REICH** Poljanski nasip št. 4 Podružnica: Štefnburgova ul. 3

Dva tisoč dinarjev

lahko takoj zasluži, kdor takoj uredi insolventno poravnavo malega trgovca izven sodišča v celjskem okraju. — Cenj. ponudbe pod „Povrnitev stroškov“ na upravo „Jutra“.

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani
(prej Kranjska deželna banka)
se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Daje vsakovrstne kredite in predjume.

†

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da je naš ljubljani in dobri oče, oz. stari oče in tast, gospod

Anton Šemè
poštni podaradnik v p. in hišni posestnik

danes, dne 15. oktobra po dolgi, mukepolni bolezni v Bogu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek dne 16. oktobra ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Kopaljski ulici 2 na pokopališče k Sv. Križu.
V Ljubljani, dne 15. oktobra 1924.

Žalujoči rodbini: Šemè-Röthl.

Brez posebnega obvestila.

Novosti
za damske plašče in jopice
Sealskin, pliš, astrahan in krimer priporoča
v veliki izbiri trdka 5064-a
A. E. SKABERNE
Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

VINO

PODRUŽNICA
vlnarske zadrage
„LJUTOMERČAN“
za ljutomerski in ormoški okraj
v Ljubljani, Stara pot št. 9
poleg vojaške bolnice

ONUDI SVOJA ZAJAMČENO PRISTNA LJUTOMERSKA VINA
po ugodnih cenah in pod solidnimi plačilnimi pogoji.

VINO 657/a

Jesenske književne novosti

Tiskovne zadrage v Ljubljani:

Dr. Iv. Tavčarja, Zbranih spisov V. zvez. (Izba kongresa). Zgodovinski roman. Broš. Din 84.—, v platno vezan Din 100.—, v pol usnje vezan Din 105.—, pošt. Din 2-50, oziar. Din 3.—.

Kersnik Janko, Cyclamen. Roman. Broš. Din 22.—, vez. Din 27.—, pošt. Din 1-25.

Budal And., Križev pot Petra Kupljenika. Povest. Broš. Din 17.—, vez. Din 22.—, pošt. Din 1-25.

Anton Melik, Jugoslavija, I. del. Druga predelana in pumnožena izdaja. — Broš. Din 60.—, mehko vez. Din 75.—, pošt. Din 2.—.

Svoboda-Govekar, Poslednji mož. Veseligrav v 3 dejanjih. Broš. Din 14.—, pošt. Din —75.

Pajnič, dr. Edv., Civilnopravdni red. Broš. Din 30.—, pošt. Din 1.—.

Naročila sprejema Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica 54.

Obnovite naročnino!

„THE LONDON DIRECTORY“
(Londonski adresar)

izhaja vsako leto

ter vsebuje pokrajinske in tujezemsko oddelke, ki so razdeljeni po strokah,

v petih jezikih.

Ta adresar omogoča trgovcem direktno obveščanje s trgovci in tovarnarji v Londonu, provincijalnih mestih in industrijskih središčih Anglije, Irske, na vsem evropskem kontinentu, Ameriki itd. Adresar vsebuje okrog 250.000 imen, naslovov in drugih podrobnosti, razvrščenih pod več kot 2000 strokovnih seznamih, v katerih so vključeni

ekspozitni trgovci

s podrobno označbo blaga, ki ga izvažajo, razen tega pa tudi kolonijalne in tujezemsko trge, ki jih zalagajo s svojim blagom.

Parobrodne družbe

In pristanišča, ki jih njihove ladje obiskujejo ter približen čas njihovega plovanja.

Oglasi trdki, ki žele svoje zveze razširiti ali onih, ki iščejo agenturška zastopstva se tiskajo v velikosti ene cole (2-6 cm) za 1, 10 sh O d, (1 funt sterling 10 šilingov) za vsako uvrščenje, če se to zgodi pod raznimi oddelki. Večji oglasi od 2 š do 16 š.

Omenjeni adresar je neobhodno potreben vsakemu, ki se zanima za prekomorsko trgovino, ter stane 1 izvod 2 funta poštne prosto, ako se denar pošlje istočasno z naročilom.

The London Directory Co., Ltd.,
25, Abchurch Lane London, E. C. 4, England.

Naročila za adresar in oglase sprejema ALOMA COMPANY.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo
LJUBLJANA, Prešernova ul. 50 (v lastnem poslopiju).

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso medic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Brzojavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 548

411/a